

Zasavski TEDNIK

„Zasavski tednik“, glasilo SZDL Litija, Zagorje, Hrastnik in Trbovlje — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik: Stane Suštar — Tiska CP „Gorenjski tisk“ v Kranju

20 LET REVOLUCIJE — 20 LET REVOLUCIJE —

Dnevi, ki ostanejo v spominu

Po pripravi na oboroženo vstajo se je sredi okupiranega Beograda 4. julija 1941 sešel razširjeni plenem CK KPJ. Sklenjeno je bilo, osnovati oborožene odrede in preiti na oboroženo vstajo. Četrty julij smo po vsej državi obhajali kot dan borca.

Po posameznih republikah se je pa začela vstaja: v Srbiji je začelo pokati že 7. julija 1941, Črna gora se je pa dvignila proti okupatorju 13. julija.

Slovenci slavimo dan vstaje 22. julija. Na večer 21. julija t. l. bo v spomin na to vstajo v Ljubljani osrednja republiška proslava 20. obletnice revolucije.

V Bosni in Hercegovini ter na Hrvaškem so se dvignili narodi k upor 27. julija 1941.

Vinko Kramar - novi predsednik OSS Ljubljana

Okrajni sindikalni svet Ljubljane je na zadnji plenarni seji razrešil dosedanjega predsednika Uroša Ruprehta zaradi odhoda na novo službeno dolžnost. Za novega predsednika Okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana je bil nato izvoljen dosednji sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov v Zagorju, tovarš Vinko Kramar-Krištof.

Na plenarni seji okrajnega sindikalnega sveta v Ljubljani pa so govorili še o nekaterih problemih, ki se pojavljajo v posameznih gospodarskih organizacijah v času prilagajanja gospodarjenja novim pogojem.

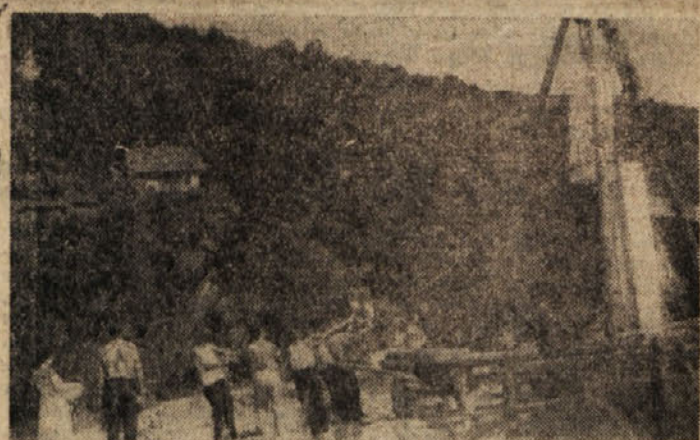
Nadomestne volitve v občinski zbor v Trbovljah Ze v soboto izvršimo svojo dolžnost

V soboto 15. in v nedeljo 16. julija bodo v Trbovljah v dveh volilnih enotah nadomestne volitve za odbornike občinskega zbora.

Volilna enota naselja Nasipi bo imela volitve v soboto 15. julija od 14. do 20. ure in v nedeljo 16. julija od 6. do 12. ure. V tej volilni enoti bosta kandidirala dva kandidata, Edi Grum, mizar, in Anica Abram, gospodinja.

Volitve v Zg. Trbovljah v volilni enoti, ki obsega naselja Ceste Tončke Čečve, Keršičev hrib in Golovec, bodo volitve prav tako v soboto in nedeljo. V soboto bodo volitve od 14. do 20. ure ter v nedeljo od 6. do 12. ure dopoldne.

V tej volilni enoti kandidira Ado Naglav, učitelj. Volitve omenjenih volilnih enot — izvršite svojo državljansko dolžnost čimprej. Najbolje že v soboto, ostali, ki ne utegnejo, pa v nedeljo.

Domačini na Jevnici pri postavljanju spomenika, ki so ga svečano odkrili na Dan borca

Zagorjani so se zbrali v velikem številu na Plešah

zadružnim domom in šolo in po preko Gabrovke in Moravške govoji napeljana elektrika... in re do Dol. Pri spominu ploči še marsikaj. Prav tukaj je bila so položili vence in izstrelili sal-proslava 20. obletnice vstaje ob-vo ter počastili padle za minuto čine Litija. V sodelovanju iz več občin so tu obnovili znano borbo 11. grupe odredov na Jančah s Vsem prebivalcem teh krajev, hi taborjenjem, potem so se zbrali ob so se te slovesnosti udeležili, bo kresovih v Jevnici in obujali spomine. Obnovili so zjutraj napad na Jevnico in obnovili so kurir-ske zveze — tudi s čolnom preko Save.

In podobno je bilo drugod — z veseljem in srčno, z zadovoljstvom in ponosom in željo, da nikdar množičnosti praznovanja, vseh-več ne bi bilo potrebno trpeti in kor pa ni mogoče, da bi navedli žrtvovati se v takini meri, kot je to bilo v preteklosti, katere se s večjem obsegu, ker jih je mnogo, tem spominjamo.

Od povsod nam poročajo o proslavah, tudi iz manjših krajev, kot je Gabrovka, kot so Dole. Tudi tukaj so organizirali člani Zveze borcev pohod partizanske patrulje po nekdanjih partizan-skih poteh od Javorkega Pila Titovega Ulica.

Bilo je to pač naše veliko praznovanje od zasavskega Kala do

TITO JE GOVORIL V TITOVEM UŽICU PRED 200 TISOČGLAVO MNOŽICO

Industrija bo zavzela še važnejše mesto v gospodarstvu

Četrtega julija je dvestotisočglava množica navdušeno sprejela predsednika Tita v Krčagovu pri Titovem Užicu in ga dobesedno zasula s cvetjem, preden se je povzpel na slavnostno tribuno, od koder je govoril ob priložnosti tega velikega slavnostnega zborovanja ob 20. obletnici vstaje. Po zborovanju si je predsednik Tito ogledal s spremstvom muzej vstaje 1941 v Titovem Užicu, kjer se je vpisal v spominsko knjigo, in novi Partizanski trg v središču mesta. Gostitelji so predsedniku Titu in ostalim gostom pripravili slovesno kosilo v mestnem parku pri reki Djetinji. Tega kosila se je udeležilo okrog 1000 povablencev in ob tej priložnosti je generalni tajnik svetovne federacije bivših borcev Norman Acton izročil predsedniku Titu spomenico, ki jo bo ta organizacija podelila ob desetletnici svojega obstoja vsem šefom držav, včlanjenih v njej. Predsednik Tito je to spomenico dobil prvi in se je zanj toplo zahvalil. Zatem je predsednik užičke občine izročil predsedniku Titu dragocen dar Užičanov. Bila je to zbirka vseh 18 števk »Borbe«, ki so izšle v času užičke republike.

Predsednik Tito je v prvem delu govora v Krčagovu poudaril veliko vlogo Komunistične partije v razvoju dogodkov že pred vojno in posebno med vojno, ko so se naši narodi z vso močjo uprli fašizmu in s tem dali posebno pomemben prispevek k splošni zavezniški stvari. Katere vsi elementi so zagotovili naše uspehe med težavnim štiriletnim bojem, je našim narodom znano. Ni pa odveč na to opozoriti nekaterih ljudi izven naše dežele, ki so pripravljali, to ne le pozabiti, temveč tudi podcenjevali. Kljub težakemu odnosu nekaterih, ki se izraža tudi v tem, da smo dobili od vseh 47 milijard dolarjev reparacij le nekaj manj od 2 odstotkov, pa so naša prizadevanja za obnovo in izgradnjo porušene domovine bila uspešna, podobno uspehom med uporom, ko so naši narodi zmagovali z orožjem, ki so si ga priborili. Doslej smo v novi uredili najbolj poglavitne in največje probleme,« je poudaril tov. Tito. »Dosegli smo, da je naš gospodarski razvoj med najhitrejšimi na svetu.« Tov. Tito je navedel podatke, ki ilustrirajo razvoj iz industrijske nerazvite in kmetijske zaostale, kmetke države v industrijsko in agrarno razvito državo, kjer so z ustvarjanjem vedno širše materialne osnove razvijali tudi socialistični družbeni odnosi.

„Gospodarstvo se bo nadalje razvijalo predvsem z nadaljnjo krepitvijo industrije in ustvarjanjem njene surovinske osnove, razvijanjem kmetijstva, transporta in drugih gospodarskih panog, ki zagotavljajo skladen in stabilen gospodarski razvoj,« je dejal tov. Tito o naši nadaljni usmerjenosti. »Izpolnitev tega programa bo privedla do nadaljnjih strukturnih sprememb v gospodarstvu in v družbi nasploh. Industrija bo zavzela še važnejše mesto v gospodarstvu. V skupnem številu prebivalstva se bo število kmetijskega prebivalstva zmanjšalo od dosedanjih 50 odstotkov na kakih 41 odstotkov. Povečanje proizvodnje bo omogočilo ustrezno večanje osebne potrošnje in izločanje večjih sredstev za družbeni standard.

Eden izmed najhitrejših in najvažnejših elementov tega petletnega plana je tudi v tem, da določa v precejšnji meri nadaljnjo odpravo neenakomernega razvoja posameznih delov države, ki se doseže iz že znanih razlogov, niso mogli razvijati tako hitro, kot bi bilo zaželeno. Naša skrb za nerazvita področja prihaja do izraza tudi v investicijah, ki jih določa petletni plan.

„Zagorski dixieland ansambel« na ljubljanski televiziji

Na zadnji javni mladinski televiziji qu'z oddaji »Spoznavajmo svet in domovino« v tej sezoni, ki je bila na eporedu TV studia Ljubljana v četrtek, dne 20. junija, je nastopil med programom tudi »Zagorski dixieland ansambel«, ki ga vodi Jože Juvančič. Ansambel sestavljajo dijaki, študentje in delavci.

»Zagorski dixieland ansambel« je z nastopom pred televizijskimi kamerami uspel, pa tudi prisotni poslušalci so mu izrazili priznanja.

(ma)

Ta program ne bo zahleval toliko naporov in žrtv, kot je bilo to nujno v povojnem razdobju. Na današnji stopnji razvoja našega gospodarstva dobiva boj za

13. JULIJ — PRAZNIK ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIKOV

„Očka, srečno vozi!“

Proslava v Radečah v soboto in nedeljo — Razvite družstvene zastave v Radečah — Slavnostna seja v Trbovljah 13. julija — V nedeljo nogometni dvoboj trboveljskih šoferjev s Hrastničani in Radečani — V Vidmu-Krškem šoferska prireditve »Pokaži, kaj znaš!«

Šoferji in avtomehaniki Slovenije že več let praznujejo 13. julij kot svoj praznik. Ta dan je 1943. leta prva partizanska motorizirana enota uspešno sodelovala v napadu na sovražnikovo postojanko Žužemberk.

Letošnje praznovanje šoferjev in avtomehanikov je še toliko bolj pomembno, ker ga obhajajo v okviru proslav in slovesnosti v počastitev 20-letnice revolucije in vstaje naših narodov.

Združene šoferjev in avtomehanikov v Trbovljah bo imelo v četrtek, 13. julija, v domu SD Rudarja slavnostno sejo, kjer bodo najdelavnejši člani prejeli priznanja za svoje delo. V soboto se bo

do pa v velikem številu udeležili proslave v Radečah, kjer bo tamkajšnje združeno razvilo svojo društveno zastavo. Tudi Hrastničani se bodo v velikem številu udeležili slovesnosti v Radečah. V nedeljo, 16. t. m. se bodo pa v tradicionalni nogometni tekmi trboveljski šoferji pomerili proti hrastniškim in radečkim tovaršem.

Veliko slavje prirejajo tudi šoferji in avtomehaniki v Vidmu-Krškem, združeno s šofersko prireditvijo »Pokaži, kaj znaš!«.

Šoferjem in avtomehanikom v Zasavju želimo ob njihovem prazniku še mnogo uspehov v delu ter srečno vožnjo na cestah z željo: »OČKA, SREČNO VOZI!«

-ar

Vsi smo praznovali

Prekrasen je bil dan 4. julija, v Titovo Užico, kdor pa je le mogel, je spremljal tamkajšnje dogajanje po televizorju in s posredovanjem radija. Zlasti zaverovani so bili Zasavčani v Titov govor. Razen tega so se udeležili tudi slovesnih akademij in drugih prireditev, tako v Trbovljah, tako v Zagorju in drugod. Člani DPD Svoboda pa so bili v pevskih skupinah, v sestavi glasb na pihala in zabavnih ansamblov povsod tam, kjer so se ljudje zbirali o množična zborovanja. Pesem je odmevala po Zasavju in razlivala

slovesno razpoloženje praznovanja v srca prebivalcev. Od povsod so prihajali partizanski borci v patruljah ali drugače v skupinah in obujali spomine na slavne dni borbe in zmag.

Vsi in povsod pa so doživljali tudi zadovoljstvo ob pogledu na tako spremenjene kraje, kot je na primer Jevnica, skozi katero je nekoč držala kurirska pot in koder so nekoč hodili tudi mnogi vodilni ljudje iz časov borbe. Okrog velikega spomenika 35 žrtvam je obnovljen kraj z novim

V naravi med zelenjem, godbo in pesmijo, na Podmejl, so Trboveljčani praznovali Dan borca

VELIKO ZANIMANJE ZA KONFERENCO V BEOGRADU — Egiptovski veleposlanik v Beogradu Ragab je izjavil, da kaže Jugoslavija največji interes in da posveča največjo pozornost tej konferenci, ki bo mednarodni dogodek, kakršnega še ni bilo. »Dejstvo je, da se bodo šefi držav zbrali v Beogradu, potrjuje veliki pomen in veliko vlogo, ki jo ima Jugoslavija v sodobnem svetu.

Eden od vodilnih listov v Braziliji poudarja v uvodniku pomen bližnje konference šefov izvenblokovskih držav v Beogradu. »Za tiste, ki poznajo diplomatsko zgodovino skupine posredniških držav, konferenca ni nova stvar.«

Del brazilskega tiska je zelo ostro reagiral na izjavo ameriškega ambasadorja v Braziliji Johna Cabota, ki je sprico možnosti, da se Brazilija udeležila konference nevezanih držav dejal: »Brazilija lahko kot suverena država ravna kakor hoče, toda ZDA menijo, da je Brazilija angažirana država, z ozirom na njene obveznosti do ZDA in do kontinentalne skupnosti.«

RAZGOVORI V MOSKVI — V nadaljevanju razgovorov med državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovićem in sovjetskimi zunanjimi ministrom Andrejem Gromikom, ki so potekali v prijateljskem vzdušju in v duhu obojestranskega razumevanja, so izmenjali mnenja o perečih problemih, ki so važni za obe državi.

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović si je v Moskvi ogledal stalno razstavo dosežkov narodnega gospodarstva Sovjetske zveze.

NOVE ARETACIJE V JUŽNI KOREJI — Te dni so uradno potrdili, da je bil bivši južnokorejski premier in šef vojaške junte Čang Do Jung aretiran skupaj s 43 oficirji. Pred tednom pa so sporočili, da je Čang odstopil iz osebnih razlogov. Poročila, ki prihajajo sedaj pa pravijo, da so patrolje vojaške policije aretirale Čanga v postelji.

V soboto seja ljudskega odbora v Trbovljah

Med drugim poročilo o rekonstrukciji cementarne

V soboto, 15. julija tega leta, bo v sejni dvorani ObLO Trbovlje zasedanje občinskega zbora in zbora proizvajalcev. Med drugim bodo odborniki na tem zasedanju obravnavali vprašanje postavitve direktorja PTT podjetja v Trbovljah, imenovanje upravnika Slaščičarne v Trbovljah, imenovanje upravnika podjetja Silkarstvo in pleskarstvo v kraju ter razrešitev direktorja Gostinskega podjetja »Majolka« v Trbovljah. Na dnevnem redu bo imenovanje posebne komisije za pregled finančnega poslovanja Elektrotrne Trbovlje ter imenovanje direktorja Zavoda za prosveto in pedagoško službo. Prav tako bodo na tem zasedanju razpravljali in sklepali o načrtu odlaka o spremembi in dopolnitvi statuta občine Trbovlje, o odloku in spremembah ter dopolnitvah proračuna.

Ob tej priliki bodo odborniki poslušali poročila o rekonstrukciji Cementarne Trbovlje, nadalje poročila o gradnji krajevnih cest od Sušnika do Cementarne. Razpravljali in sklepali bodo o načrtu odlake o spremembi poslovanja v Strojni tovarni v Trbovljah. — Sklepali bodo tudi o odločbi o ustanovitvi Komunalne banke Trbovlje in Hrastnik.

Posebej bo na seji zbora proizvajalcev na dnevnem redu poročila o gibanju gospodarstva v I. polletju 1961 v trboveljski občini, razpravljali in sklepali bodo o poročilu sveta za delo glede pravičnikov o delitvi čistih dohodkov ter pravičnikov osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah.

Iz industrije gradbenega materiala Zagorje

Apno za 20 odstotkov cenejše

Industrija gradbenega materiala v Zagorju se je odločila s 1. julijem tega leta znižati cene apna v kosih in hidratiziranemu apnu za 20 odstotkov. Kilogram apna v kosih velja sedaj 8 din, kilogram hidratiziranega apna pa 9 din.

Industrija gradbenega materiala Zagorje razpolaga še z zadostnimi količinami apna v kosih in hidratiziranega apna in ga lahko dobavljajo po željah kupcev. (ma)

V avgustu se bo odločilo?

Ali bo ali ne bo - In kaj se bo gradilo

V lanskem letu so v Trbovljah mnogo razpravljali o gradnji tovarne polvodnikov v kraju. Zadnje čase je pa ta zadeva kar utihnila. Mnogi so mislili, da je vprašanje črtno z dnevnega reda. Vendar temu ni tako. Gradbeni odbor za gradnjo tovarne polvodnikov je na delu. Prejšnji teden je bil sestanek, na katerem so obravnavali to vprašanje in prišli do zaključka, da so v Trbovljah dani vsi pogoji za gradnjo take tovarne.

Podjetje »Iskra« v Kranju, ki zdaj združuje vsa to vrsto indu-

NOVE ODLOČBE OBLO LITJA

Na zadnji seji obeh zborov ObLO Litija so bile sprejete važne odločbe. Tako je bila sprejeta odločba o vpeljavi posebnega krajevnega prispevka za gradnjo nove osnovne šole v Smartnem pri Litiji. Na podlagi te odločbe bodo prebivalci na šolskem okolišu Smartna zbrali okoli 6 milijonov dinarjev.

Na tem zasedanju so odborniki sprejeli tudi odločbo o kategorizaciji šol in merilih za določanje sredstev, ki pripadajo šolam za njihovo osnovno dejavnost, nadalje odločbo o potrditvi zaključnega računa ObLO Litija za leto 1960 ter še odločbo o načinu izplačila odškodnine za nacionalizirana gradbena zemljišča ter zgradbe bivšim lastnikom v občini Litija.

VREME

Za čas od 13. VII. do 23. VII. 1961 Vedno bolj nestalno vreme s pogostimi padavinami in močnimi ohlaiditvami. Razdobje lepega vremena ne bo trajalo več kot dva dni.

Dr. V. M.

»Zasavski tednik«, glasilo SZDL Litija, Hrastnik, Zagorje in Trbovlje. Tiska časopisno podjetje »Gorenjski tisk« v Kranju. — Odbor uredniški odbor. — Odgovorni urednik: Stane Suštar. — Nastavni uredništva in uprave: Trbovlje, Trg revolucije 11 (telefon 80-191), poštni predal 82. — Tekoči račun pri Komunalni banki Trbovlje 600-79-1-146. — Letna naročnina 600 din, mesečna 50 din. — Posamezna številka 20 dinarjev.

Kopirajev ne vračamo.

Ko je znameniti angleški pisatelj Jules Verne pisal svojo pustolovsko delo »Otroci kapitana Granta« so bile svetovne razmere še tako ugodne za Angleže, da je neki avstralski deček na vprašanja o pripadnosti posameznih dežel odgovarjal s šolsko trditvijo, da so najbližje dežele sveta britanske. Takrat je celo mesec izgledal britanski. Toda časi so se spreminili. Britanski lev razen starčevske hoje kaže tudi že druge znake staranja. Pustinska pripeka in arabski pesek pa so mu napravili že precej sivih las.

Pred dnevi je pustinsko neurje okrog Kuwaita dvignilo v glavnih mestih arabskega sveta veliko prahu. Velika Britanija je v trenutku, ko se do Londona »prišle vesti« o zahtevi Iraka, da je Kuwait del iraškega ozemlja in se bo na mirnem način vrnil v naročje domovine, napravila spreten načrt, da bi arabskim svetu po dolgem času zopet vrnila prgišče peska v oči. Na hitro roko so proglasili Kuwait za samostojno državo in predstavnik Foreign Office-a je bil v zadržki, ko je pojasnjeval novinarjem, da v trenutku, ko je do zapleta okrog Kuwaita prišlo, Britanija še ni imela ča-

sa zamenjati svojega diplomatskega oseba. Potek kuwaitške krize pa je nakazal nekatere značilnosti, ki pripeljejo do povsem drugih zaključkov. Velika Britanija je izkoristila iraško zahtevo, da v tej zadnji arabski oazi vsidra najboljšo vojaško silo, ki so jih iz bližnjih in daljnih oporišč pripeljali na področje Perzijskega zaliva. Angleška diplomacija je zaplet okrog iraške zahteve izkoristila z računico, da v Perzijskem zalivu, zadržijo svoj vpliv in vojaško postojanko. Veliko znakov namreč kaže, da so Britanci v tej igri preračunali vse naprej.

Kuwait je za britansko politiko važen iz dveh razlogov: kuwaitska nafta namreč na britanskem tržišču pokriva 40 odstotkov vseh potreb gospodarstva, z druge strani pa angleški in ameriški kapital skupaj izkorišča nafto v Kuwaitu, kar samo po sebi predstavlja dragoceni vir dohodkov in sprito tega angleške banke skrbno pazijo na kuwaitске vladarje, ki imajo v njihovih blaginjah naložene precejšnje kupčke denarja.

Ta mala država Kuwait s svojo srednjeveško družbeno

ureditvijo je zaradi »tekočega zlata« v naši industrijski dobi stopila v ospredje svetovnih političnih dogodkov. Kuwait je relativno najbogatija država na svetu, čeprav ima 7 odstotkov ljudi slepih in je približno 95 odstotkov prebivalcev neplemenih. Ta smešno majhna država in bašeslovno bogata dežela ima še druga protislovja. Dvor in družina okrog njega spravi v denarnice več sto milijonov dolarjev na račun dividend, med tem ko 250.000 prebivalcev živi v razmerah, ki smo jih vajeni v srednjem veku. Kuwait nima niti vode, niti sence na vročem pesku. Ima pa v povprečju največji dohodek na glavo prebivalca. Pod kožo pustinja, pod zemeljskimi plastmi, so skriti zakladi »tekočega zlata«. S to tekočino, ki po nafli neceh priteče na površino bi ljudje v Kuwaitu lahko boljše živeli kot v Ameriki. Za Ameriko je zunanji izgled bogastva ninovečji model »Cadillaca«. Toda nihče v Ameriki še ni prišel na idejo, da bi se vozil v pozlačenem avtomobilu in kadil cigare, ki so izdelane samo za njegova usta. Vladar Kuwaita je ta mož, ki si je omislil redkost sveta, kajti šejk ima

»denarja kot blata« v vseh večjih svetovnih bankah. Kriza okrog Kuwaita se je začela drugače kot kriza okrog Sueza, zato je veliko znakov, da se bo končala mirneje, brez uporabe vročega orožja. London se je v tej krizi prikazal kot zaščitnik ogroženega Kuwaita in ne kot stari angleški lev, ki ogroža mir na Srednjem vzhodu. Bistvo je ostalo isto, čeprav so oblike britanskega vmešavanja drugačne.

Važno je opozoriti še na dejstvo, ki so v Londonu z njim na tihem računali, da bo prišlo do razpoke v arabski enotnosti. Do razpoke v arabskem svetu pa ni prišlo. Dosedanji zaključek v pogledu krize okrog Kuwaita kaže, da potreba po arabski enotnosti stoji nad interesi posameznih arabskih držav. Arabska liga je takoj pohitela, da z obsodbo britanskega vojaškega vmešavanja prepreči vsa morebitna trenja med arabskimi državami.

Vse kaže, da se britanski lev še ne mara preseliti iz vročega arabskega peska. Senca velike angleške letalonosilke, ki je vkreana v kuwaitskem pristanu, pa ni več tako veliko strahilo. Kajti arabski mesec je dolgo ni več britanski.

OD 1. JULIJA NAPREJ V LJUBLJANSKEM OKRAJU

Razširjeno zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev

Okrajni ljudski odbor Ljubljana je že sprejel odlok o uvedbi razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev. Po tem odloku lahko kmetijski proizvajalci uveljavijo pravice iz naslova razširjenega zdravstvenega zavarovanja že od 1. julija t. l. naprej. Letošnje je bil s tem dnem ustanovljen tudi sklad razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev. Z uvedbo tega razširjenega zdravstvenega zavarovanja so kmetijskim proizvajalcem zagotovljene brezplačne storitve iz 9. člena Zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev. Doselej je moral kmetijski proizvajalec plačati razliko, ki se ni poravnala iz osnovnega sklada zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev. Odslej pa bodo to razliko plačevali iz sklada razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev.

Kmetijski proizvajalci imajo tako od 1. julija naprej brezplačno celotno ambulantno zdravljenje (75 % stroškov plača sklad osnovnega zdravstvenega zavarovanja, 25 % pa sklad razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev). Prav tako je tudi z zdravljenjem v bolnišnicah. Zraven tega pa bodo lahko kmetijski proizvajalci od 1. julija naprej dobili brezplačno očala (pod pogoji, ki veljajo po zakonu o zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbencev), imajo nadalje brezplačno zdravljenje zobnih in ušnih bolezni ter vzporedno s tem tudi brezplačno opravljanje zobotehničnih in zobozdravstvenih del. Omenili je še treba, da imajo poslednji kmetijski proizvajalci tudi pravico do brezplačnega prevoza, če je prevoz nujno potreben. Tedaj poravnava sklad razširjenega zdravstvenega zavarovanja razliko 10 %, ki so jo morali doselej plačevati kmetijski proizvajalci sami.

Od 1. julija dalje — z uvedbo razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev — bo moral sam kmetijski proizvajalec plačati le izdelavo protez, nakup slušnih aparatov, vozilov (ki jih uporabljajo invalidi), klistirsko-kopalniško zdravljenje in tiste prevoze bolnikov — kmetijskih proizvajalcev, ki niso nujno

potrebni (kjer ni ogroženo življenje).

Kmetijski proizvajalci bodo morali plačevati za financiranje razširjenega zdravstvenega zavarovanja v sklad razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev na leto poseben osebni prispevek v višini 300 dinarjev in poslabni prispevek od dohodkov v višini 2 % od katastrofkega dohodka.

In kako lahko kmetijski proizvajalci uveljavijo pravice iz naslova razširjenega zdravstvenega zavarovanja? Uslužbeni zavodov za socialno zavarovanje so pred tedni potrdili na hrbtni strani dosedanjih zdravstvenih izkaznic kmetijskih proizvajalcev pravice iz razširjenega zdravstvenega zavarovanja. Kdor pa sedaj še nima

tako potrjene zdravstvene izkaznice, naj gre takoj na pristojno podružnično zavoda za socialno zavarovanje, ker bo moral sicer vse dolej, dokler ne bo imel na hrbtni strani zdravstvene izkaznice potrjene pravice razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev, plačevati razliko sam. (ma)

Seja predstavnikov organizacij SZDL v Litiji

V sredo je bila seja predstavnikov krajevnih organizacij in sekretarjev osnovnih organizacij Socialistične zveze v občini Litija. Govorili so o pripravi na proslavo 20. obletnice vstaje, ki bo v Ljubljani.

Polletni plan so presegli za 10 odstotkov

Proizvodnja v trboveljski Strojni tovarni se stalno veča. Obvezno, ki so jo dali v podjetju, da bo kolektiv polletni plan prekoril za 10 odstotkov, so v celoti izpolnili. Polletni plan so v to-

varni presegli za 10,05 %. Tudi za drugo polletje so perspektive dobre ter so dani vsi pogoji, da kolektiv tovarne plan proizvodnje v celoti izvrši in ga prekorači. —ar

Na kratko po domovini

1 USTANOVNI KONGRES ZVEZE ZDRUŽENJA BORCEV NARODNOOSVobodilNE BORBE V dnevi od 29. junija do 1. julija tega leta je bil v Beogradu ustanovni kongres Zdrženja borcev narodnoosvobodilne borbe. Po kongresu zveze borcev NOV, Zveze vojaških invalidov ter Zdrženja rezervnih oficirjev in podoficirjev, ki so bili nekaj dni prej, je bil v dnevi od 29. junija do 1. julija ustanovni kongres združenja vseh organizacij v eno.

Po živahnih razpravah o tem združenju vse od spodaj do najvišjih organov je kongres sprejel statut o nadaljnjem delu združenja.

2 PREDSEDNIK TITO POKROVITELJ BALKANSKIH IGER Predsednik republike Josip Broz-Tito je sprejel pokroviteljstvo nad letošnjimi Balkanskimi igrami, ki bodo sredi septembra v Beogradu. Predsednik republike bo podelil pokal najboljši moški ekipi na tem tekmovanju. Tradicionalna prireditev najboljših atletov balkanskih držav sodi med najbolj znana evropska tekmovanja v atletiki. Vsako leto so igre v eni izmed balkanskih držav.

3 PRIPRAVE ZA KONFERENCO NEVEZANIH DRŽAV V BEOGRADU Konferenca nevezanih držav se bo pričela letos, 1. septembra v Beogradu. Sestanki šefov držav in vlad bodo v poslopiju Zvezne ljudske skupščine in Zveznega izvršnega sveta, plenarna zasedanja konference pa bodo vselej v Zvezni ljudski skupščini. Uradni jeziki na konferenci bodo: angleščina, francščina, arabščina in španščina.

4 PRIPRAVE ZA XI. GORENJSKI SEJEM Za letošnji XI. Gorenjski sejem v Kranju potekajo zadnje priprave. Sejem bo tako kot vsa prejšnja leta izrazito turistično potrošnega značaja. Za letošnji sejem vlada veliko zanimanje, saj se je prijavilo preko 140 proizvajalcev, med njimi 49 razstavljavcev iz drugih republik. Posebna novost na letošnjem Gorenjskem sejmu bo samopostrežna trgovina v velikem obsegu. V času sejma bodo v Kranju razne kulturno-gledališke, zabavne in športne prireditve, med njimi tudi elitna modna revija. Značilno je nadalje to, da bo 90 odstotkov razstavljavcev na letošnjem sejmu svoje izdelke tudi prodajalo.

5 800 UDELEŽENCEV NA VI. SPORTNIH IGRAH ELEKTRA Letošnje športne igre ELEKTRA, ki so bile v Novem mestu, so privabile skoraj 800 udeležencev. Iz vseh večjih krajev so prišli v Novo mesto kolektivni elektrogospodarskih podjetij Slovenije, tako so nastopali iz Trbovelj športniki Elektrotrne Trbovlje in podjetja Elektro-Trbovlje. Tekmovalke trboveljske termoelektrarne so zmagale v finalnem troboju v namiznem tenisu. Uspešni so bili nadalje plačalci iz Trbovelj, in sicer je v plavanju na 50 metrov pristo zmagal Niko Ivt (Elektro-Trbovlje), Zelenček (Elektroma Trbovlje) pa je bil tretji za inž. Dularjem (ELES). V tekmovalni članici je bila v plavanju na 50 m pristo Irtova (Elektroma Trbovlje) druga za Marijo Cizelj (Elektro-Krsko).

Gostovanje svobodarjev na Javorniku

Bratsko srečanje pod Golico

Tesne kulturne vezi, ki jih imata revinski Svobodni Zagorje ob Savi in Trbovlje II s Svobodno v Slovenskem Javorniku, postajajo iz leta v leto vse večje in nerazdružljive. Javorničani gostujejo vsako leto v Trbovljah, letos pa so tudi že gostovali v Zagorju. Nasprotno pa Svobodarji iz Trbovelj in Zagorja večkrat obiščejo tovaršne na Javorniku. Tako so jih v soboto, 8. julija, na Javorniku obiskali mešani pevski zbor ter ansambel »Veseli rudarji« s pevci, kvintetom, kvartetom in duetom.

Pevci in »Veseli rudarji« so s svojim nastopom na Javorniku uspešni. Bratske vezi med obema Svobodama so se ob tej priliki še bolj utrdile. Ko so si med odmorom prireditve izmenjali pozdrave in skromna darila, so si Svobodarji zaželeli srečno in uspešno delo in še nadaljnje sodelovanje med obema Svobodama ter medsebojne obiske.

— Javorničani! Na evidenca v jeseni v Trbovljah! Nasprotno se bomo z vami še srečali pri vas v prijateljskem sodelovanju ter dvigali in širili delavsko kulturo.

Sicer je pa to le eden izmed sto oziroma tisoč primerov, ki se dogajajo v trgovinah, gostilnah in drugih prodajalnah v Zasavju, kjer prodajajo živila in pijačo, in je potrošnik — bočež močel — ogojlfan, in za zdaj ne more napraviti nič, da bi si pomagal in uveljavil svoje pravice.

dajali jim največkrat natvezijo, da so gospodinjice oziroma potrošniki sami krivi, da se je blago pokvarilo. Če pa je le gospodinja preveč vztrajna, pa navadno prodajalec z »obžalovanjem« ugovori, da so oni tako blago že dobili in da potem ne morejo prav nič pomagati, ker oni pač niso krivi (čeprav so — opomba pisca). O kakšni zamenjavi pokvarjenega blaga ali povrnitvi denarja pa ni šliati.

Večkrat smo že pisali, da inšpekcijska služba ni kos preprečevati take in podobne pojave. Pa tudi sveti potrošnikov, ki bi lahko reševali take ali podobne nezdružne pojave, spijo spanje pravičnega. Zato ni nič čudno, če prodajalci čutijo, da imajo proste roke, in tako o zasmeš vsem predpisom in zakonem prisilijo potrošnika, da plača tisto, kar po vseh zakonih razuma nikoli ne bi bil dolžan plačati.

Vprašanje je le, doklepi bo vse to še trajalo. Čas bi že bil, da se takim in podobnim početjem napravi enkrat za vselej konec. Pa čeprav z upeljavno drastičnih ukrepov. (ma)

Ceprav zadevni predpisi določajo, da morajo inšpekcijski organi nadzorovati rok trajanja posameznih proizvodov, se to v praksi skoro nikjer ne izvaja.

V ostalem pa tudi prodajalci ne bi smeli prodajati blaga, ki mu je potekla doba trajanja, posebej pa še ne blago, ki nima nikjer označen dan izdelave in doba trajanja. Kaže pa, da jim je glavni večji promet in s tem v zvezi tudi večji zaslužek, kakor pa da bi si prizadevali, da bi potrošniki vselej dobili res kvalitetno neoporečno blago.

Res je, da se mnoge gospodinjice vrnejo z neuporabnimi živila ali drugimi pokvarjenimi predmeti v prodajalno. Toda uspeha ni. Pro-

OBRAZI
in
POJAVI

Potrošnik, plačaj ti!

Za uvod naslednja zgodba: Prejini ponedeljek, na večer, sem obiskal letni vrt gostilne pri Kovaču v Toplicah v Zagorju. Naročil sem kokto.

Natakarica mi prinese steklenico naročene pijače. Ko jo prižnem naličati v kozarec, ugotovim, da je vsebina pokvarjena in neuporabna.

Pokličem natakarico. Povem ji, da je prinesla neuporabno kokto. Ta se sicer ni mnogo vznemirjala zaradi tega, mimogrede pa mi je samo še omenila, da so dobili zabor kokto, ki je vsa pokvarjena.

Za neuporabno pijačo — ki je nisem popil — sem seveda moral plačati 40 dinarjev. Plačal sem in odšel!

Zbor proizvajalcev občine Litija je razpravljal o obratnih sredstvih gospodarskih organizacij

Zbor proizvajalcev pri ObLO v Litiji je na zadnji seji 7. t. m. razpravljal na splošno o obratnih sredstvih gospodarskih organizacij. Ugotovljeno je bilo, da bo letošnje leto industrijskim podjetjem manjkalo denarja za obratna sredstva. Na seji so podarili, da je treba v gospodarstvu preprečiti nadaljnje naraščanje medsebojnega kreditiranja, kar s tem predvsem manjša obratna podjetja zahtevajo v težavah po-

ložaj, saj imajo nekatera pri svojih odjemalcih zelo dolge termine za realizacijo sredstev. Zbor proizvajalcev je sprejel priporočilo gospodarskim organizacijam, da združujejo sredstva v poseben sklad, iz katerega bi podjetja, ki bi denar najbolj potrebovala, lahko dobila posojilo za obr. sredstva. Zbor proizvajalcev je v nadaljnji razpravi obravnaval gospodarsko problematiko in razvoj KZ Litija ter še posebej samostojne-

ga obrata kmetijskega posestva Ponoviče - Grmače. Ugotovili so, da se stanje tega podjetja sčasoma sanira, kar je predvsem pripisati združenju posestva s kmetijsko zadruzo. Kmetijsko posestvo ima sedaj zgubo v glavnem pri mleku, za katerega je bila cena določena z odločbo okraja, proizvodni stroški pa so dokaj večji kot določa odkupna cena.

Zbor proizvajalcev je prav tako razpravljal o poročilu, ki ga je

sestavila uprava Mesarije in prekajevalnice v Litiji. Odborniki so tu postavili zahtevo, da se stanje v tem podjetju že končno uredi, ker je bilo že na številnih sestankih in zborih volitev podarjeno, da poslovanje mesarije ni zadovoljivo, da se dogaja, da je meso, ki se prodaja, najslabše kakovosti, da je odnos uslužbenec do potrošnikov čisto nemogoč, in podobno. Uprava podjetja je bila na te pomanjkljivosti že večkrat opozorjena, pa se stanje ni izboljšalo. Prav zato bo morala inšpekcijska služba LO poobistiti kontrolo nad izvajanjem predpisov ter izreči tudi kazenske sankcije proti upravi podjetja ter prizadeti uslužbencem.

Končno je zbor proizvajalcev priporočil upravnemu organu ObLO, da skupno s pristojnimi sveti prouči možnost združitve mesarije in prekajevalnice k močnejšemu podjetju. Bil je stavljen predlog, da bi se podjetje združilo s samostojnim obratom KZ Litije, s posestvom Ponoviče - Grmače, kar bi bilo vsekakor priporočljivo sprlo okoliščine, da podjetje živine prodaja.

Dom na Kalu in hrastniški planinci

Planinska postojanka na Kalu, kjer je bila osrednja proslava 20. obletnice vstaje in proslava praznične hrastniške občine, je oddaljena poldrugo uro od Hrastnika in jo upravlja Planinsko društvo Hrastnik. V tej postojanki je

možnost 70 prenočitev, ima 3 jedilnice in drugo dobro opremo. Ta dom obišče letno 5000 vpisanih obiskovalcev, takih, ki se ne vpišejo, pa je še okrog 8000, med temi zlasti skupine šolskih otrok na izletih. V tem domu je prostora tudi za krajši letni oddih, na polnevne izlete pa hodijo na Kal zlasti rudarji.

Prihodi od te postojanke so glavni dohodki planinskega društva Hrastnik, ki s tem finansira izlete zlasti za mladino, kar jim krije glavni delež stroškov.

Letos je društvo priredilo že več krajsih in daljših izletov. Člani so bili že v Logarski dolini, v Kurnovcu in drugod. Obiskali bodo tudi Plitvice, črni alpinistične sekcije bodo pa šli na plezalne vzpone na Durmitor. Ta odsek in gorska reševalna služba sta zelo aktivna.

Ker je najbližja izletniška točka 900 članom planinskega društva

Hrastnik prav postojanka na Kalu, so tamkaj uredili razne objekte za razvedrilo, tako prostor za balinanje, rusko kegljišče, odbojko, namizni tenis, badminton in drugo. Imajo tudi prostor za šah, knjižnico, na razpolago je tudi nogometna žoga, pa tudi druge igre so možne. V načrtu imajo še ureditev pri in bazena.

Veliko zaslug za ureditev planinskega doma na Kalu ima predvsem predsednik društva tov. Slavo Sentjura.

Zavod za stanovanjsko gradnjo v Zagorju

Na zadnji seji ObLO Zagorje so odborniki obeh zborov potrdili sklep o ustanovitvi zavoda za stanovanjsko gradnjo. Potreba po ustanovitvi tega zavoda je bila zelo velika.

Kot v vseh občinah je tudi v zagorski vedno večje povpraševanje in potreba po novih stanovanjih. Stalen, konstanten priliv novih prebivalcev je še bolj iz leta v leto vse bolj postroval že tako pereč problem stanovanjske krize. Po drugi strani pa so prebivalci zagorske občine, ki so gradili sami stanovanjske hiše in ki so ob prevzemu posojila podpisali, da bodo zgradili in uredili poleg svojega stanovanja še drugo stanovanje ter ga oddali v najem, nenehno zavlačevali dovršitev drugega stanovanja, češ da ni zadosti finančnih sredstev; drugi pa, ki imajo že doraščajoče otroke, spekulirajo s tem, da bodo drugo stanovanje uredili šele takrat, ko se bodo otroci poročili. Opaža se tudi to, da mladi zakoncec prevzemajo velika, komfortna stanovanja, čeprav nimajo v nje kaj postaviti, z motivacijo, da je stanovanje res preveliko, da pa manjšega niso dobili. Da bi pa zamenjali stanovanje z drugim, pa nečejo.

Ustanovitev tega zavoda omogoča večje pridobivanje sredstev za gradnjo stanovanj. Iz dosedanjega stanovanjskega sklada bo šlo v sklad novega zavoda 75% sredstev, z leti pa se bo ta odstotek še povečal. Po novem sistemu natečaja za dograjena stanovanja bodo lahko tudi manjša podjetja - kar doslej niso mogla - lahko kupila eno ali dve stanovanji. To bodo videli ob zaključku letne bilance in vskladili svoje potrebe po stanovanjih z razpoložljivimi sredstvi. Prav tako bodo lahko tudi privatni interesi prišli do stanovanj. Uveden bo tudi sistem naplčila na stanovanja. V glavnem bo vsa dejavnost novega zavoda mimo drugih nalog usmerjena na zbiranje in zagotovitev finančnih sredstev za gradnjo stanovanj.

Ker pa sedanje stanarine ne dajo možnosti obnovitve, bo dal zavod tudi posojila za popravila stanovanj. Pri Zavodu za stanovanjsko gradnjo bo ustanovljena tudi posebna komisija, ki bo proučevala ekonomičnost gradnje sodobnih stanovanj, tipe stanovanj, ki najbolj ustrezajo potrebam ter strukturo in velikost gradnje posameznih stanovanj. Mimo drugega bo

sestajna komisija, ki bo proučevala ekonomičnost gradnje sodobnih stanovanj, tipe stanovanj, ki najbolj ustrezajo potrebam ter strukturo in velikost gradnje posameznih stanovanj. Mimo drugega bo

ta komisija proučevala tudi vse zastoje pri dovrševanju stanovanjskih hiš, ki so v privatni lasti in katerih lastniki niso izpolnili pogodbeno obveznosti. Takih primerov je v zagorski občini približno 50.

Novi zavod bo prav tako proučeval tudi urbanistični načrt občine Zagorje ter vse probleme, ki so v zvezi z gradnjo stanovanjskih blokov.

NAŠ RAZGOVOR

Koča vseh nas

Letos teče 20. obletnica revolucije. Revirji in njihovi zavedni borci so bili med prvimi, ki so pokazali tujim osvajalcem moč in združeno silo, pred katero se je moral okupator umakniti. Pred 20. leti je bila na Vrhe nad Trbovljami ustanovljena prva Revirska četa, v kateri je bilo tudi veliko savinjskih borcev. V spomin na njihovo borbo in v spomin na revolucionarno revirje bodo 27. avgusta slovesno odprli kočo revirskih in savinjskih borcev. Predsednika gradbenega odbora za gradnjo koče, tov. Jožeta Pitelja, smo zaprosili, da bi nam povedal, kakšen je namen gradnje koče, kako potekajo dela ter kako jim pomagajo družbene in politične organizacije.

Lani se je na pobudo podpredsednika zvezne ljudske skupščine, tov. Leskovca - Luke in občinskega odbora ZB konstituiral gradbeni odbor za gradnjo koče na Vrheh. Koča bo imela zgodovinsko obelisk, kajti njen pomen je na revolucionarnem delu prvih borcev v Revirju - Marinka, Sergeja, Hobkera, Tončka Čečve. Vse njihovo delo je bilo ozko povezano z ustanovitvijo prve revirske čete. V veliki sobi koče bo velika slika s tematiko z NOB. Lani in v začetku letošnjega leta so bila sklenjena vsa zemeljska dela do plošče. Zaradi pomanjkanja lesa se je gradnja ustavila v mesecu maju in maju, 30. maja pa so začeli sprejeti intenzivnim delom. V dobrem mesecu smo preskrbeli ves les in kočo pokrili. Opravljena so še vsa zidarska in sanitarna dela,

tesarska dela pa gredo b kraju, opravljen približno 1000 ur prostovolnega dela. Največ uspeha je imela Cementarna, saj je delala v nedeljo okoli 70 njenih članov, ki so premetali nad 40 kubičnih metrov zemlje, nasejali 10 kubičnih metrov gramozu ter znosili ves potreben les.

Vsa trboveljska podjetja so nam dala izdatno materialno in finančno pomoč, prav tako nam pomagajo tudi politične organizacije. Sklenili smo, da bomo kočo odprli 27. avgusta, ko bo tu osrednja proslava za Zasavje, ktere se bo udeležil tudi podpredsednik Zvezne skupščine, tov. Leskovček-Luka. Gradbeni odbor se zahvaljuje vsem, ki so kakor koli pomagali pri gradnji številu prostovoljcev za težaška in strokovna dela. Doslej je bilo

opravljeno približno 1000 ur prostovolnega dela. Največ uspeha je imela Cementarna, saj je delala v nedeljo okoli 70 njenih članov, ki so premetali nad 40 kubičnih metrov zemlje, nasejali 10 kubičnih metrov gramozu ter znosili ves potreben les.

Vsa trboveljska podjetja so nam dala izdatno materialno in finančno pomoč, prav tako nam pomagajo tudi politične organizacije. Sklenili smo, da bomo kočo odprli 27. avgusta, ko bo tu osrednja proslava za Zasavje, ktere se bo udeležil tudi podpredsednik Zvezne skupščine, tov. Leskovček-Luka. Gradbeni odbor se zahvaljuje vsem, ki so kakor koli pomagali pri gradnji številu prostovoljcev za težaška in strokovna dela. Doslej je bilo

opravljeno približno 1000 ur prostovolnega dela. Največ uspeha je imela Cementarna, saj je delala v nedeljo okoli 70 njenih članov, ki so premetali nad 40 kubičnih metrov zemlje, nasejali 10 kubičnih metrov gramozu ter znosili ves potreben les.

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Koča revirskih in savinjskih borcev je bila do dneva borca pod streho

Ali veš, da boš tudi ti star

Ze tretje leto moje prakse ugotavljam dejstvo, da je v naši trboveljski komuni, ki se v njej razvija življenje vsestransko z lepimi uspehi v družbenem in političnem pogledu, vse premalo poskrbljeno za starega človeka.

Ko sem pred dvajsetimi leti hodila v meščansko šolo v kraju, na sedanji Gimnazijski cesti, sem vsak dan pomnila reveže, ki so se osamljeni, za železno ograjo sprehajali po dvorišču tedanje »hiralnice«, ki je bila sosedna zgradba naše šole. Zares so se mi smilili, ker sem vedno imela občutek, da so odrezani od hrupa življenja in da so povsem zapuščeni od svojih domačin in družbe. Verjetno se v svojih občutkih nisem veliko zmotila, saj jih že ime ustanove ni moglo kdo ve kako osrečiti in zadovoljiti.

Po osvoboditvi se je »hiralnica« ukimila. Kam so šli ljudje iz nje? Ali morda takih ljudi ni več? Gotovo so še, vsak dan jih je več, ker se starostna doba podaljšuje. Toda kje so? Nekaj jih živi v domu onemoglih v Loki ali Impolci pri Sevnici, nekaj jih živi samotno življenje samotarjev, drugi spet žive kot breme svojih »boljših« familij, in še so, ti pa žive kot breme bolniških oddelkov. Zdravniki jih pošiljajo tja, ne toliko zaradi zdravljenja, temveč zato, da je tam zanje vse poskrbljeno. Starosti se neredko pridruži še kronična bolezen, za katero je potrebna le dobra nega in skrb, ne pa bolniški oddelki. Več kot ena četrtina takih bolnikov zaseda v bolnišnicah postelje. Srčna obolenja, pljučnice, vnetja jeter, žolča pa zdajrivo v domači oskrbi, kar pa z zdravniškega stališča ni pravilno.

Nisem nevoščljiva starim ljudem nege in postelje v bolnišnici, ker vem, da so jo rudarji zgradili zase, ampak tako se ne rešuje problem preskrbe starih ljudi. Tega oni niso zaslužili.

Tudi ti boš nekoč star, ki danes je samozavestno, pokonci nosiš glavo. Pe nekaj letih se ti bo upognila. Zb tesa bo tako hotel. Ali bo takrat vse poskrbljeno zate? Ali imaš otroke, in če jih imaš, ali si jih vzgojil tako, da te bodo na stare dni spoštovali in ne žalili? Če jih imaš, in to prav vzgojene, potem bodi brez skrbi za stare dni, zate potem ni pisan ta članek.

Zdravniki pa vidimo, slišimo in opazujemo v svoji vsakdanji praksi na terenu in v ambulantni marsikaj, kar ni prav nič pohvalno za mlade ljudi.

Ce naredim iz vsega tega kratek zaključek, potem je gotovo to, da se mora prebuditi spoštovanje do starih ljudi, za tiste, ki so bili pionirji in so vsak dan po svojih močeh, mladi, polni zavosa delali za boljše življenje mladega rodu v Trbovljah. Ti ne smejo ostati ob strani, četudi živimo v atomski dobi, ti ne smejo biti pozabljeni. To je naša, zlasti pa sveta dolžnost mladine.

Za vse tiste, ki jim usoda ni naklonila domačega okolja na stare dni, je pa treba drugače poskrbeti. Teče že sedemnajsto leto po osvoboditvi in nisem slišala, da bi v Trbovljah gradili oziroma da bodo začeli graditi dom počitka. (Na primer v Velenju je ta problem že zdavnaj rešen z domom počitka na Saleku.). Ne »hiralnice«, kamor se bo vsakdo bal priti, temveč izbrati bi morali prostor kot za »osemleto«, najlepši sončni prostor, kamor bi stari ljudje radi in brez vsakih predsodkov zahajali v primeru, da ostanejo na stare dni sami.

To ni problem samo našega kraja, temveč se po vsem svetu že davno razpravlja in ureja problem staranja, tako imenovana gerontologija. Star človek je bitje zase in ga moramo kot takega obravnavati. Ima svoje vrste bolezni, težave in zahteve. Ce priznavamo dojenčku njegove pravice in ustanavljamo otroške oddelke ter bolniške oddelke za vse vrste bolezni, — zakaj bi kratili pravice tistim, ki so veliki trud in del svojega zdravja žrtvovali za nas? Novi zakon o pokojninah je vse to upošteval in so z dobro pokojnino upravičeno nagradili upokojene rudarje. Vsem tistim stariim ljudem, ki nimajo ožjih sorodnikov, ali jih pa imajo in ti ljudem, ki nimajo neke v centru zgradi ozoren dom počitka, ki ne bo moral nekje v bližini zbirati za zbiranje in umiranje starih ljudi, temveč naj bi bil zares dom počitka, kjer bi bilo za stare ljudi vsestransko poskrbljeno in tudi za njihovo zdravje.

Mislím, da bi tak dom v Trbovljah precej dvignil v oči tuja spoštovanje — v nas samih bi pa poglubil socialistično zavest. Mladina pa naj ne pozabi, da so prav skrbni čeni sivi starčki veliko pripomogli k sreči in zadovoljstvu, ki ju mladina danes uživa.

M. D.

novi

?

Zakaj je »OSKAR« — novi — še boljši?

Zaradi nove sodobne proizvodnje detergenta v obliki lahko topilnih kroglic.

Raztopna, ki jo pripravimo za pranje, ima sedaj popoln učinek.

Dejavnost gasilskih društev v litijški občini

Občinska gasilska zveza v Litiji združuje 20 prostovoljnih gasilskih društev, ki delujejo po vseh večjih krajih občine, ter dve industrijski gasilski četli, v Predilnici in Tovarni usnja. V teh dveh podjetjih imajo gasilsko službo dobro organizirano ter izboljšujejo tudi varnostne ukrepe v tovarniških obratih. Nekatere težje je v tem vprašanju v Lesni industriji v Litiji in Kresniški industriji opna, vendar se tudi tu stanje v zadnjem času boljša in kaže, da bodo napravili vse potrebne ko-

rake za varnost in preventivno službo. Formirati nameravajo tudi gasilske čete.

Občinska gasilska zveza si prizadeva kar najbolj reševati gasilsko službo v občini, zato je skupno z delavsko univerzo ob pomoči predavateljskega kadra gasilske brigade iz Ljubljane organizirala tečaj za izprašane gasilce. Tečaja se je udeležilo 30 operativnih članov gasilskih enot. Izpiti so pokazali, da je bil tečaj kvaliteten, saj je bila povprečna ocena posameznika prav dobra.

Pa tudi gasilska društva v občini so delavna, tako ob samih požarih kakor tudi v preventivni službi. Vsa društva imajo motorne črpalke, cevi in drugo gasilsko orodje, kar je za uspešno delo neogibno potrebno. Razen tega se večina gasilskih društev ukvarja tudi s prosvetnim delom v svojem kraju.

Lep primer delavnega gasilskega društva je Polšnik, kjer so letos dogradili gasilski rezervoar in vaški vodovod. To sicer ni izključna zasluga gasilcev, vendar

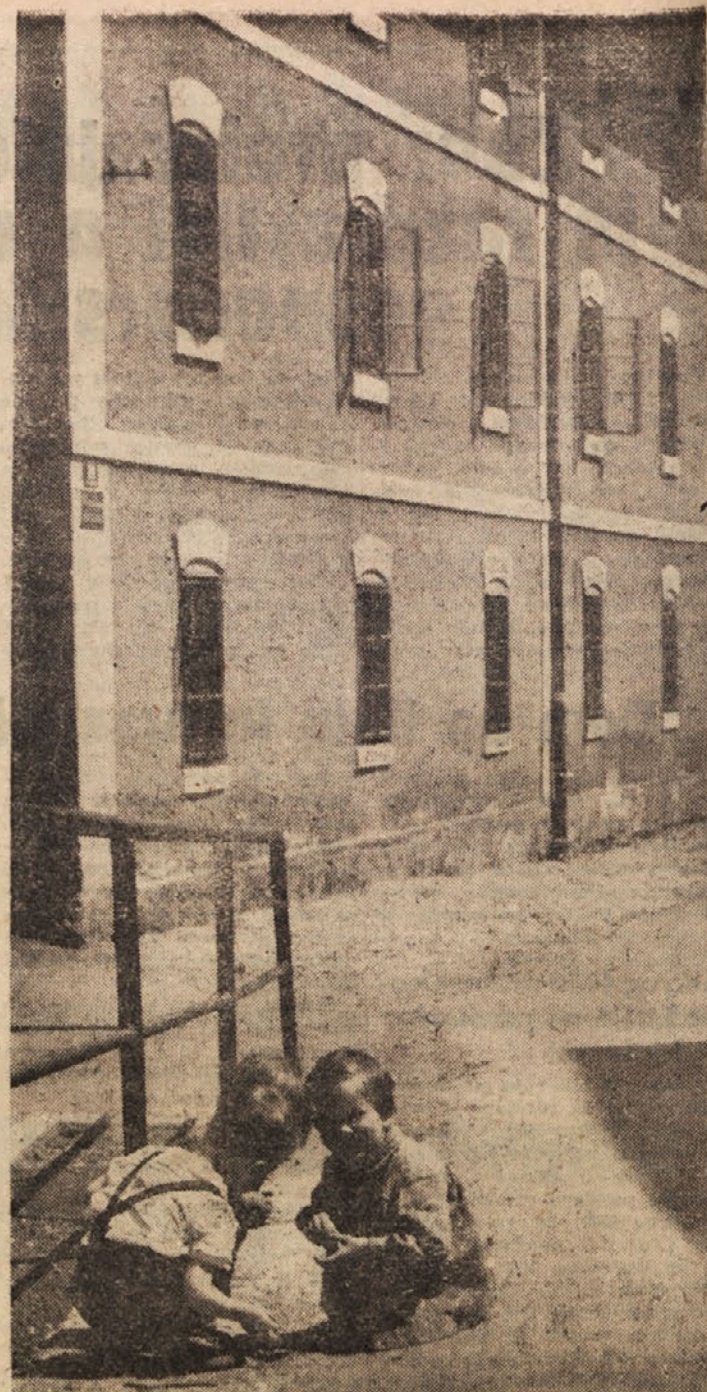
je društvo mnogo storilo za izgradnjo tega objekta. V vasi imajo tudi pionirsko gasilsko brigado, katere član je tudi učenka Pavla Ribič, ki je ob otvoritvi rezervoarja recitirala zelo mišno pesem, ki jo je sama zložila. Pesem je značilna, ker opisuje, kako so si v kraju že pred vojno prizadevali, da bi prišli do gasilskega rezervoarja, vendar se jim je to posrečilo šele po osvoboditvi. Skoro vsa dela so opravili prostovoljno.

S tem pa dejavnost polšniških gasilcev še ni izčrpana, ker nameravajo napraviti gasilske rezervoarje tudi v večjih okoljskih naseljih, kakor na primer v Tepah in še drugod.

Omeniti moramo, da so delavna tudi druga gasilska društva. V Zg. Jablanici so gasilsko društvo uveljavila tudi z delavno dramsko skupino, ki je dala v zadnjem času že več prireditev. Gasilci na Bregu pri Smartnem so si sezidali svoj dom, v Dolah, na Vačah in Završniku so si zgradili vodovod, v Kostrevnici in v Jetnici pa ga še polagajo. Nadalje so gasilci delavni na Primskovem, kjer zidajo gasilski dom največ z lastnimi sredstvi. Napraviti pa bodo morali tudi rezervoar.

Gasilsko društvo v sami Litiji si je že na občnem zboru zadalo nalogo, da si bo zgradilo svoj dom. Na zadnjem sestanku v Litiji so gasilci imenovali gradbeni odbor, ki bo še letos izvedel vse priprave za gradnjo gasilskega doma.

Dejstvo je, da je bilo v letošnjem letu v litijški občini že več zankov požarov, ki pa so jih gasilci uspešno zadušili. Tudi v bodoče bo njihovo delo znatno bolj olajšano, če bodo imeli vse potrebne pripomočke za svoje človekoljubno delo, zlasti še, ker jim prizadevnosti, pomagati bližnjemu v nesreči, ne manjka.

Kar brez skrbi na cesti, seveda, kje pa hočejo

TRIBUNA BRALCEV

Breskve po 130 ali 170 dinarjev?

Pred dnevi sem odšla v samopostrežno trgovino »Prehrana« v Zagorju. Bila je sobota. Na polici sem videla poleg ostalega blaga tudi breskve. Na vrečki, v kateri je bil kilogram breskev, je bil listič s ceno 130 din. Odločila sem se in vzela vrečko z breskvami ter odšla k blagajni. Blagajničarka je pogledala vrečko in ceno ter rekla, da nekaj ni v redu s ceno, češ da stane kilogram breskev 170 din in ne 130 din, kakor je bilo napisano na lističu.

Blagajničarka je nato vstala iz svojega sedeža in vprašala prodajalko na drugem koncu trgovine za ceno breskev. Navsezadnje je po nasprotujočih si odgovorih rekla, da stane kilogram breskev 170 din. Toliko sem tudi potem morala plačati za kilogram breskev, čeprav je bila označena cena 130 din.

Naslednji ponedeljek sem se zopet oglasila v trgovini. Videla sem, da so bile spet naprodaj breskve. Vprašala sem prodajalko, koliko stane kila breskev. Dobim odgovor: »Po 130 din.« In ko prodajalko vprašam še, od kdaj prodajajo breskve po tej ceni, mi je le-ta odgovorila: »Že od sobote zjutraj. Sicer pa je cena označena tudi na vrečkah!«

Vsak komentar je odveč!

I. R., Zagorje

Kaj je z zagorsko knjižnico

J. B. iz Zagorja nam je poslal dopis, da knjižnica v Zagorju že več kot eno leto ne deluje. Obnem prosim za pojasnilo, da uprava knjižnice sporoči, kaj je s to prepotrebno krajevno ustanovo.

Zakaj ne vozi avtobus k zadnjemu vlaku?

Jože Sirenc iz Trbovelj sprašuje uredništvo našega lista, zakaj je Avtoprevoznost v Trbovljah opustilo vožnjo avtobusa, ki odhaja na postajo ob 22.30 zvečer. Res je, da ne pride potnikov za poln avtobus, jih je pa vedno vsaj 15 do 20.

Trboveljčani v brigadi Počitniške zveze

V soboto 1. julija je 5 zastopnikov izvršnega odbora Počitniške zveze občine Trbovlje odpotovalo s počitniško delovno brigado »Tone Tomšič« na centralno proslavo 20. obletnice vstaje v Titovo Ulice. Brigado sestavljajo člani Počitniške zveze Slovenije, ki je po proslavi v Titovem Ulicu odšla na delovišče v Sutjesko. V petek so brigadirji položili pred spomenike NOB vence in obiskali bližnje kraje Ljubljane, znane iz NOB. V Titovem Ulicu so udeleženci Počitniške zveze tekmovali v raznih športnih disciplinah, čitanju voznega reda, pripravi potovanja, v orientacijskem krogu in oddaji »Ali poznas domovino?« s poudarkom na letu 1941.

J. S.

Zakaj ni mladinskih filmskih predstav ob nedeljah?

Skupina mladincev iz Trbovelj nam je poslala dopis, zakaj ni več mladinskih kino predstav ob nedeljah dopoldne v kinu Svoboda Trbovlje II.

Uredništvo našega tednjaka se je obrnilo na upravo kinematografa, ki je sporočila, da kino predstave ob nedeljah dopoldne nimajo zadostnega obiska. Od 1. julija do 31. avgusta teh nedeljskih matinee torej v kinu ne bo. Pričele se bodo pa spet v septembru, z začetkom šolskega pouka.

Kaj je z gradnjo trboveljske bolnišnice?

Mladinci, ki so se delali na gradnji nove trboveljske bolnišnice, so poslali na uredništvo vprašanje, zakaj se je delo na tem objektu pred tednom ustavilo in da ni pravega razmaha pri gradnji.

Uredništvo se je obrnilo na odbor za gradnjo bolnišnice, kjer so povedali, da so bile težave z lastnikom zemljišča, ki pride v poštev za razširitev bolnišnice, in ObLO Trbovlje. Po zadnjem sporočilu je tudi to vprašanje urejeno in bodo pričeli s pospešeno gradnjo propotrebne zdravstvene objekta v kraju.

Zakaj vedno manjka kruha v Trbovljah?

Trboveljske gospodinjice pošiljajo odprto pismo pekarni v Zagorju, ki jo upravlja podjetje »Veležitar« iz Celja, naj poskrbi, da bo

Mnogo denarja za slab film

Prejšnji teden so v kinu Delavski dom v Zagorju predvajali slovenski film »Ples v dežju«. Ze sam obisk predstav je dokazal, da film nima takih kvalit, kakor mu jih pripisuje reklama. Precej gledalcev je razočaranih zapuščalo dvorano...

Slišal sem, da je stal film precej denarja (menda blizu 80 milijonov dinarjev). Škoda toliko denarja za tako slab film. Verjetno bi se dal ta denar mnogo bolje izkoristiti, če že ne za drugo, za pospeševanje amaterske kulturno-umetniške dejavnosti, ali ne?

Mnenja sem, da bi bilo koristno, če bi naša filmska proizvodna podjetja tekmovala med sabo s tem, kdo bo izdelal več kvalitnih filmov in ne samo filmov za vsako ceno! N. K., Zagorje

Okrajno prvenstvo v šahu

V Ljubljani se je pred kratkim končalo okrajno šahovsko prvenstvo. Med sedemnajstimi šahisti je zaslužen zmagovalni Vlado Plavčak pred Ivaničem (oba iz Domžal) in Ankerstom (LKS), medtem ko je Trboveljčan Hinko Jazbec ml. zasedel četrto mesto. Razočaral je mojstrski kandidat

Šolarji so razstavili svoje izdelke

Ob zaključku šolskega leta na osemletki v Gabrovki so pripravili šolsko razstavo. Predstavili so se s svojimi izdelki vsi učenci, od prvega do osmega razreda z zanimivimi in dobrimi izdelki. Razstavili so tudi izdelke, ki so jih učenci napravili pri tehničnem pouku, ki jim bodo služili pri pouku kemije in fizike. So to namreč na šoli izdelana učila.

Razstava izdelkov učencev je bila ob zaključku letošnjega šolskega leta nadalje v Litiji. Tudi tu so bili nekateri izdelki prav lepi.

Vavpetič. Hrstničan Milenkovič je igral solidno, vendar je imel precej smole. Mladinec Peršič iz Hrastnika ni igral zadnjih šest partij in je suspendiran.

Končno stanje: 1. Plavčak 14 točk; 2.-3. Ankerst in Ivanič 13,5; 4. Hinko Jazbec ml. 11; 5. Fajfar (LKS) 10,5; Vavpetič (Domžale) 10; 7. Paš (LKS) 9; 8. Brglez (Domžale) 8,5; 9. Seradjen (LKS) 8; 10. Milenkovič (Hrastnik) 7,5 točk, katerim sledi ostali.

V Piranu se je končalo sindikalno moštveno prvenstvo Slovenije, na katerem so zmagali novinarji, pred Zvezarno Josenice in PTT Ljubljana. Na tem prvenstvu bi morali igrati tudi agilni šahisti Rudnika Trbovlje-Hrastnik, vendar iz neznanh razlogov niso dobili denarja in so morali ostati doma.

Pohod po kurirskih poteh

Vojna. Ze sama misel na to mi poze strah v kosti. Kaj vse so morali doživeti naši očete, matere, sestre, bratje in drugi! Tudi najmlajši so sodelovali v tej borbi za svobodo. S tem, da so opravljali važne naloge kot kurirji, katere bi tudi danes mož komaj

izvršil. Večkrat so prav ti najmlajši rešili brigado ali manjšo skupino borcev na ta način, da so prišli v taborišče in opozorili nič hudega sluteče borce, da prihajajo Nemci, da so se lahko pripravili na krvavi ples.

Mladinci naše šole smo odšli po kurirskih poteh proti Mrzlici. Izpred šole smo se odpeljali z avtobusom do Podmeje. Pred nami so se že odpeljali naši tovariši. Ko smo se pripeljali sto metrov od koč, se je avtobus nenkrat ustavil.

Presenečeni se vprašamo, kaj je. »Živina je na cesti,« sem si dejal in mirno smo izstopili. Toda komaj sem stopil skozi vrata, že me obsujejo s strelji.

Hito smo se znašli. Sedaj smo vedeli, zakaj se je avto ustavil. Napadli so nas tovariši, ki so se odpeljali pred nami. Hito pograbim nekaj streljev in se zaženem med drevje. Zagledal sem sovražnika, ki so metali strelje. Pognal sem se med nje. Takoj so se razbežali.

»Zmaga je naša, sovražnik je

prvih štirih partij dosegel samo točko in tako povsem izpadel iz borbe za prvo mesto. V nadaljevanju je pa Kačič popustil, tako da sta ga prehitela Stribar in Hribovšek. Stribar je zmagal popolnoma zaslužen, medtem ko je drugo mesto za Hribovška zelo lep uspeh. Tretje mesto sta si razdelila domačina Milenkovič in Kačič.

Končni vrstni red: 1. Mirko Stribar 7 točk; 2. Ivo Hribovšek 7,5; 3.-4. Cveto Milenkovič in Jože Kačič po 6 točk; 5. Lojze Kačič 5,5; 6. Hinko Jazbec ml. 5; 7. Fric Peršič 4; 8. Robert Frečo 3; 9.-10. Vili Kušar in Miro Kranjc po 1 točko.

Prvih osem šahistov je dobilo praktične nagrade. (n)

pregnan!« sem vzkliknil in prišel k tovarišem, s katerimi smo se pripeljali skupaj.

Toda že začujmo povelje, naj se postavimo v kolono. Tovariši! Fine je izbral vodnike čet, postavil izvidnico in poslal naprej levo in desno pobočnico, kateri sta imeli nalog, opozoriti brigado, če jo napadejo Nemci.

Ko smo utrujeni prikorakali na Mrzlico, smo se igrali. Nato smo odšli tudi na Kal. Pred planinsko koč smo se razklopili po gozdu. Na znak s piščalko smo vsi nenehno planili nad koč in jo zasledili. Na travniku smo potem igrali nogomet in premagali učence 7. razreda, ki so bili ta dan Nemci.

Zopet smo se zbrali v kolono in odšli domov. Ko sem stopil doma v kuhinjo, sem se kar sesedel na stol, tako so me bolele noge.

Na tem lepem in poučnem izletu sem spoznal, kako težka je bila pot kurirjev, ki imajo velike zasluge za svobodo.

Ignac Drobnič, osnovna šola A. Hohlkrauta v Trbovljah

Dve leti uspešnega dela

Pred dvema letoma se je skupina pionirjev osnovne šole v Smartnem pri Litiji zbrala pod vodstvom učitelja Pavla Ambroza in ustanovila brodersko-modelarski krožek.

Vneto smo pričeli z delom gradnje najenostavnejših modelov jadralnic »Pionir«. Dne 28. maja 1960 smo že sodelovali na I. republiškem tekmovanju v Velenju z 11 modeli. Posebnih izkušenj nismo imeli, zato tudi nismo mogli pričakovati posebnih uspehov. Prejeli smo le materialno nagrado v znesku 10 tisoč din za lepo izdelane modele in množično udeležbo.

Bolje smo se izkazali na naslednjem okrajnem prvenstvu v Ljubljani. Tu smo z istimi modeli osvojili prvo, drugo in tretje mesto in s tem tudi pokal. Imeli smo v svoji sredi okrajnega prvaka, Franca Meketa, za leto 1960.

Z delom smo nadaljevali. Gradili smo večje modele tipa »Kornat«. Tudi tu uspeh ni izostal. Na letošnjem okrajnem prvenstvu smo s temi modeli zopet osvojili prvo in drugo mesto v močni konkurenci. Naše mesto je bilo tudi četrto. Praktična darila in pokal za prvo mesto so bila priznanje za naš trud. Istočasno smo se morali zadovoljiti z modeli tipa »Pionir« le z drugim in tretjim mestom.

Vsekakor dosegamo lepe uspehe in bi jih radi dosegli tudi v bodoče.

Stane Ukari, pionir osnovne šole v Smartnem pri Litiji

VOHUN NA LETALIŠČU

OD SREDE DO SREDE

Obveščevalec

Tedenski športni pregled

Mali oglasi

Sobe — neopremljeno, s posebnim vzhodom, iscem v Trbovljah. — Naslov v upravi lista.

Prodajni stroški vozil, italijanski, globok, za 15.000 din. — Naslov v upravi lista.

ČESTITKA

Nasemu športnemu sodelavcu tovarišu Ladiju Vrtičniku, ki je v soboto diplomiral, želimo veliko uspehov v nadaljnjem delu.

Uredništvo

PREKLIC

Izpuščeno zdravstveno izkaznico št. 552213 preključujem za neveljavno. — Ana Zagorac, Močilno 5 — Radeče.

Dežurna služba zdravnikov

13. julija dr. Komorowsky
14. julija dr. Denovšek
15. julija dr. Komorowsky
16. julija dr. Komorowsky
17. julija dr. Kramberger
18. julija dr. Južnič
19. julija dr. Komorowsky
20. julija dr. Drnovšek

RAZPIS

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE DELAVCEV TRBOVLJE
razpisuje delovno mesto
MLADINSKEGA REFERENTA

Pogoji: srednja strokovna izobrazba s prakso na področju dela z mladino ali upravne službe. Ponudbe pošljite na Zavod za zaposlovanje delavcev Trbovlje, Gimnazijska cesta 22-a/I, najkasneje do 31. julija 1961.

OBVESTILO

Zavod za zaposlovanje delavcev Trbovlje, obvešča vse občane, gospodarske organizacije, zavode in ustanove ter zasebne delodajalce, da se je preselil iz dosedanjih prostorov na občinskem ljudskem odboru Trbovlje v lastne prostore v stavbi Gozdne uprave Trbovlje, Gimnazijska cesta 22-a/I.

Zavod ima določen uradni čas za stranke vsak dan od 8. do 12. ure ter vsak torek popoldne od 15. do 18. ure.

OBVESTILO

Obveščamo vse organizacije in društva, da je Elektrarna Trbovlje v celoti razdelila akcij skupne porabe in da zaradi tega ne bo dodeljevala raznih finančnih in materialnih podpor v letu 1961.

Upravni odbor Elektrarne Trbovlje

ZAKLJUČNI RAČUNI GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ na dan 31. decembra 1960

Aktiva		ZLATARSTVO TRBOVLJE		Pasiva	
Postavka	Znesek (v 000 din)	Postavka	Znesek (v 000 din)		
A. Osnovna sredstva		A. Viri osnovnih sredstev			
Osnovna sredstva	7,176	Sklad osnovnih sredstev	24,152		
Denarna sredstva osn. sredstev .	2,448	Drugi viri osnovnih sredstev . .	342		
B. Sredstva skupne porabe		B. Viri sredstev skupne porabe			
Sredstva skupne porabe	3,800	Sklad skupne porabe	5,207		
Denarna sredstva skupne porabe	1,387	Drugi viri sredstev skupne porabe	—		
C. Obratna sredstva		C. Viri obratnih sredstev			
Skupna obratna sredstva	20,435	Sklad obratnih sredstev	9,006		
		Drugi viri obratnih sredstev . .	3,110		
D. Izločena sredstva		D. Rez. sklad in drugi skladi			
Denarna sredstva rezervnega sklada in drugih skladov	865	Rezervni sklad in drugi skladi .	1,229		
Denarna sredstva nerazporejenih sredstev	—	Viri nerazporejenih sredstev . .	3,550		
E. Sredstva v obračunu in druga aktiva		E. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva			
Kupci in druge terjatve	11,751	Kratkoročni krediti za obratna sredstva	—		
Druga aktiva	72	Dobavitelji in druge obveznosti .	298		
		Druga pasiva	1,060		
Skupaj	47,954	Skupaj	47,954		

Vodja računovodstva:
Zlata Ikica

Predsednik UO:
Oto Randigaj

Direktor:
Zvone Keršič

Aktiva		AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE TRBOVLJE		Pasiva	
Postavka	Znesek (v 000 din)	Postavka	Znesek (v 000 din)	Postavka	Znesek (v 000 din)
A. Osnovna sredstva		A. Viri osnovnih sredstev			
Osnovna sredstva	82,662	Sklad osnovnih sredstev	57,560		
Denarna sredstva osn. sredstev	5,341	Drugi viri osnovnih sredstev	70,443		
B. Sredstva skupne porabe		B. Viri sredstev skupne porabe			
Sredstva skupne porabe	—	Sklad skupne porabe	1		
Denarna sredstva skupne porabe	1	Drugi viri sredstev skupne porabe	—		
C. Obratna sredstva		C. Viri obratnih sredstev			
Skupna obratna sredstva	8,253	Sklad obratnih sredstev	3,152		
D. Izločena sredstva		Drugi viri obratnih sredstev		8,207	
Denarna sredstva rezervnega sklada in drugih skladov	1	D. Rez. sklad in drugi skladi			
Denarna sredstva nerazporejenih sredstev	—	Rezervni sklad in drugi skladi		—	
E. Sredstva v obračunu in druga aktiva		Viri nerazporejenih sredstev		—	
Kupci in druge terjatve	8,681	E. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva			
Druga aktiva	2,368	Kratkoročni krediti za obratna sredstva		1,706	
		Dobavitelji in druge obveznosti		3,594	
		Druga pasiva		2,645	
Skupaj		Skupaj		107,307	
107,307					

Vodja računovodstva:
Mika Končija

Predsednik UO:
Alejz Potrpin

Direktor:
Vladimir Kukman

Začetek slovenske plavalne lige

Juška Podlesnik — nov slovenski mladinski rekord

V nedeljo, 2. julija, je bilo v Ljudskem kopališču v Celju prvo kolo slovenske plavalne lige. Nastopili so igralci in igralke ZPK Ljubljane, Prešerna iz Radovljice,

Hrvatsko-slovenska košarkarska liga

Split : Rudar 82 : 40
(48 : 21)

V preteklem kolu hrvatsko-slovenske lige so gostovali košarkarji Rudarja v Splitu. Z zelo lepo in hitro igro so domačini že v prvih minutah popolnoma prevladovali na igrišču. Medtem ko se je Rudar v prvem delu igre kolidor toliko uspešno branil, je v drugem delu igre popolnoma podlegel nadmočnim domačinom.

R. K.

Rudar : Maribor 59 : 68 (28 : 31)

V preteklem kolu hrvatsko-slovenske lige se je Rudar pomeril z Mariborom. Prve minute igre so kazale, da bo Rudar odlično srečanje v svojo korist. Toda odlični Kumer, ki je diktiral celoten potek igre, ni s svojo obrambo dovoljeval napadalcem Rudarja, da bi se prebili prevečkrat pod nasprotnikov koš. Šele ko je Kumer moral v zadnjih minutah igre zapustiti igrišče zaradi petih osebnih napak, sta uspela predvsem Otapol in zelo dober Simončič, ki je v soboto prvič nastopil v prvem moštvi, znižati rezultat. Rudar je z borbeno in pošteno igro prikazal kljub porazu lepo igro.

Rudar: Vrt 3, Polnik 2, Murn 6, Tavaz 9, Simončič 15, Otapol 21, Ščurk 3. — Maribor: Kumer 25, Kralj 16, Kroppe 8, Mandelj 13, Frič 4, Juh 2. Sodnika Kavčič in Wallas sta dobro opravila nalogo.

Rudarja iz Trbovelj in Neptuna iz Celja. Glede na to, da se je plavalna sezona šele začela, so bili doseženi kar dobri rezultati. Plavalke Rudarja so popolnoma zadovoljile, medtem ko so bili plavalci nekoliko slabši.

Tehnični rezultati: ženske: 200 m prosto: 1. Podlesnik (R) 2:48,0 (nov slovenski mladinski rekord), 2. Souvan (Lj) 2:48,4, 3. Bole (Lj) 3:14,2.
200 m prsno: 1. Kočevar (R) 3:19,2, 2. Peterman (Lj) 3:21,6, 3. Petrič (R) 3:25,5.
100 m hrbno: 1. Podlesnik (R) 1:35,2, 2. Stribar (R) 1:39,0, 3. Holec (Lj) 1:44,0.
100 m metulček: 1. Kočevar (R) 1:37,8, 2. Peterman (Lj) 1:48,6, 3. Inšterle (Pr) 2:00,4.
100 m prosto: Trtnik (Lj) 1:18,4, 2. Vinšek (Lj) 1:25,7, 3. Stribar (R) 1:27,7.
4 x 100 m mešano: Rudar 6:08,0, 4. Ljubljana 6:14,0, 3. Prešeren 7:04,5.

Moški:
400 m prosto: Orel (N) 5:22,4, 2. Irš (R) 5:28,5, 3. Breskvar (R) 5:32,0.
4 x 100 m mešano: Ljubljana 4:58,7, Neptun 5:14,0, Prešeren 5:34,0, Rudar 5:36,1.
Končno stanje: 1. Ljubljana 11.396, 2. Rudar 9.303, 3. Prešeren 6.967, 4. Neptun 6.809.

II. kolo slovenske plavalne lige

PODLESNIKOVA DVA NOVA
SLOVENSKEGA REKORDA

V drugem kolu slovenske plavalne lige v Krikem je plavalca Podlesnikova

iz Trbovelj postavila kar dva nova slovenska rekorda. Kočarjeva pa je z odličnim rezultatom na 200 m prosto dokazala, da je sedaj prva plavalnica tega sklopa v Sloveniji. Upoštevati je treba, da je zelo zgodaj za plavalno sezono in da so se kljub temu postavili odlični rezultati in novi rekordi.

REZULTATI — MOŠKI:
100 m prosto: Šulc (C) 1:06,1, Dermaš (L) 1:06,2, Irš (R) 1:06,3;
400 m prosto: Goršič (L) 5:11,0, Šulec (C) 5:14,1, Irš (R) 5:16,0;
200 m prsno: Ogrin (L) 2:56,5, Kravos (C) 3:01,6, Jakra (C) 3:07,3;
100 m metulček: Poljanšek (L) 1:13,4, Liffeg (C) 1:28,2, Goršič (N) 1:21,0;
100 m hrbno: Vrhovšek (N) 1:09,9 (n. sl. r.);
4 x 100 m mešano: Ljubljana 4:56,4, Celuloza 5:11,1, Neptun 5:13,8.

ZENSKÉ:
100 m prosto: Trtnik (L) 1:17,1, Stribar (R) 1:22,6, Gregorič (C) 1:25,3;
200 m prosto: Podlesnik (R) 2:42,0 (n. sl. r.), Souvan (Lj) 2:47,0, Gregorič (C) 3:04,2;
200 m prsno: Kočar (R) 3:14,0, Breskvar (C) 3:17,6, Peterman (L) 3:18,0;
100 m metulček: Breskvar (C) 1:28,8, Kočar (R) 1:36,9, Peterman (L) 1:45,3;
100 m hrbno: Podlesnik (R) 1:24,1 (n. sl. r.), Souvan (Lj) 1:26,4, Gregorič (C) 1:37,8;
4 x 100 m mešano: Rudar 6:07,9, Ljubljana 6:07,7, Celuloza 6:18,0.
Točke: Ljubljana 12.845, Rudar 10.846, Celje 10.398, Neptun 8.650.

Po drugem kolu vodi Ljubljana z 49.416 točkami, sledi ji Rudar s 40.298 točkami, Celuloza z 31.194 točkami, Prešeren z 20.901 točkami ter Neptun (Celje) z 20.877 točkami.

ek

Mladinsko prvenstvo Slovenije v košarki

V soboto, 1. julija, in v nedeljo, 2. julija, je bilo v Trbovljah slovensko prvenstvo v košarki za mladince.

V prvi tekmi sta se srečala Ljubljana in Branik. Zmagala je Ljubljana z rezultatom 74 : 57 (40 : 28). Druga tekma je bila zelo zanimiva. Tivoli je pokazal hitro in pošteno igro, medtem ko se je Olympia samo branila in bila poražena z 68 : 51 (36 : 12). Domači Rudar je premagal Triglav z 28 : 57 (12 : 19). Triglav je bil v prvem polčasu enakovreden nasprotniku Rudarja, toda v drugem polčasu so domačini zaigrali zelo dobro in zasluzeno zmagali. Maribor je močno premagal Slovana z rezultatom 69 : 38 (27 : 18).

V drugem kolu si je Ljubljana težko priborila zmago nad Rudarjem. Tekma je bila zelo razburljiva, saj se je vodstvo vedno menjavalo. Končni rezultat je bil 37 : 35 (12 : 18) v korist Ljubljane. Slovian je slavil prvo zmago nad lanskim prvakom Olympio z rezultatom 48 : 43 (13 : 23). Maribor pa je bil prvič premagan. Zmagal je

Tivoli z največjim rezultatom turnirja 88 : 26 (42 : 8).

Triglav je zopet klonil proti Braniku s 35 : 66 (17 : 35). Ljubljana je imela mnogo polja, preden je premagal borbeni Triglav s 56 : 47 (31 : 20).

Tivoli je premagal Slovana z rezultatom 70 : 48 (32 : 23) in s tem postal prvi finalist z Ljubljano za prvo in drugo mesto. Branik je premagal Rudarja, ker je pet Rudarjevih igralcev zapustilo igrišče zaradi osebnih napak, z rezultatom 51 : 47 (19 : 22). Maribor je premagal Olympio z rezultatom 63 : 51 (23 : 18).

V finalu sta prvo tekmo odigrala za 7. in 8. mesto Olympia : Triglav 55 : 42 (25 : 24). Šesto mesto je zasedel Rudar, ki je porazil Slovan s 80 : 44 (25 : 27), in zavzel 5. mesto. Maribor je premagal Branika z 79 : 44 (37 : 19). Branik je bil četrti, Maribor pa tretji. Za prvo mesto je zmagal Tivoli proti Ljubljani z rezultatom 86 : 62 (37 : 23).

Najboljši strelci mladinskega prvenstva so bili: Vavpetič (Ti) 93, Basin (Ti) 84, Valenšek (Lj) 79, Najbolj disciplinirana ekipa je bila Tivoli.

TKS

Rudar (Trbovlje) : : KAC Celovec 3 : 2 (1 : 0)

Reprezentanca Hranstnika je v nedavni tekmi proti KAC Celovec pokazala, da je v slogi in združljivosti moč KAC Celovec, ki je odigral več tekem v Sloveniji, ni z nikomer izgubil s tako visokim rezultatom. Verjetno je, da bi tako sestavljena nogometna ekipa pretrgala mnoge deljosečne mladi v NLP in da bi po prikazani igri oziroma po doseženi priključni igri, verjetno čez eno leto že tekmovala v SCL. Zaželeno bi bilo, da bi tak oblika sodelovanja bila stalna med SD »Brisavo« in SD »Rudar«, kajti le z obojestranskim sodelovanjem bosta prignostila vse težave.

Prijateljska rokometna tekma

Rudar : Borac (Banja Luka) 22 : 20 (11 : 7)

Za srečanje z državnim prvakom je bilo v Trbovljah veliko zanimanje. — Ekipi s svojo igro nista razočarali številnih gledalcev, kajti v Trbovljah je redko vidimo tak rokomet. Gostje so zaigrali v »sveznem stilu«, toda domača ekipa, ki je bila ojačana z igralcem Odreda Severjem in vratarjem Slovana Pircem, je tokrat z odlično igro zaslužno premagala rutinirane nasprotnike.

Državni reprezentanti Karadja je tudi tokrat dokazal, da je gotovo najboljši rokometar v državi in je nekajkrat zaslužno požel priznanje za svojo igro. Skratka, takšne tekme, ki je blestela v dinamiki, duhovnosti, komplnacijskih, poštenosti in učinkovitosti v Trbovljah je redko vidimo. Domači so to pot zaigrali kot prerojeni in z odlično igro zaslužno zmagali.

Za goste so nastopili: Jovič, Plavčič, Keršič (2), Bezrodnik (3), Karadja (12), Rački (2), Golč, Stančič (1). Rudar: Pirc, Plevčak, First (2), Klavčičar (2), Skrinjar (4), Zagor (3), Ačkun (3), Jelen, Berdnik, Sever (4), Zupanja.

Preživel neštete nevarnosti - podlegel pa banalni nesreči

ZE OD MLADIH NOG JE HOTEL BITI SAMOSTOJEN — UKVARJAL SE JE Z VSEMI POKLICI — UNESEL SE JE KOT NOVINAR, NADALJEVAL KOT PISATELJ — PRIZNANJE: NOBELOVA NAGRADA

Po dolgih treh vojnah — v prvi svetovni vojni, v španski državljanski vojni in v drugi svetovni vojni — je šel Ernest Hemingway skozi neštete življenjske nevarnosti. Bil je enkrat, med prvo svetovno vojno, tudi huje ranjen, toda le navadno naključje, najbolj banalna nesreča mu je pred dnevi vzela življenje. Na svojem domu v Ketchumu je čistil loveško puško, ker se je odpravil ponovno na lov, in med čiščenjem se mu je puška sprožila, krogla ga je zadela v glavo, da je bil na mestu mrtve. Vest o Hemingwayevi smrti je prišla tako nemadno, da je ni nihče niti od daleč pričakoval, pa čeprav se je Hemingway v zadnjih dveh letih že dvakrat zatekel v bolnišnico, kjer se je obkroževal zaradi izčrpanosti, nekateri so celo trdili, da se je z umikom v bolnišnico hotel izogniti preveč vsiljivi družbi, ki ga je vedno obkrožala.

Ameriški pisatelj Ernest Miller Hemingway se je rodil 12. julija 1899 v Oak Parku v ameriški državi Illinois. Čeprav je bil iz premožne družine, je že v mladih letih hotel biti samostojen. Znael je sicer šolo, toda opustil jo je in se lotil dela. Ze s 13. leti je zapustil rojstni dom in se lotil kakršnegakoli priložnostnega dela, s katerim se je vzdrževal. Lotil se je celo baksa, opravljal težakša dela, skratka, kar mu je padlo pod roko. Ko se je nato malo unesel, se je vrnil domov, dokončal študije in se lotil novinarstva in publicistike.

Ze ko je bil reporter pri «Kansas City Staru», se je s svojimi živimi reportaži lopo uveljavil. Toda to je bil le uvod v njegovo poznejše literarno uveljavljanje, ki mu je leta 1952 prineslo najvišje odlikovanje Pulitzerjevo in Nobelovo nagrado.

Ne bomo se spuščali v strokovno oceno njegovih del, nanizali bomo le njegovo bogato žetev: kot je bil po značaju samosvoj, nekoliko ekscentričen in v pozitivnem smislu vihrav, tako je tudi pri svojem ustvarjanju povsem svojevrsten, priložnostno »hemingway-ski«.

Ernest Hemingway s svojo ženo

V začetku prve svetovne vojne so ga na pregledu ocenili za nesposobnega za vojaško službo, in to zaradi neke rane na očesu. Toda Hemingway ob velikih zgodovinskih dogodkih ni hotel stati ob strani in se je vključil v ameriški Rdeči križ. Nato je prišel na fronto in se boril na italijanski fronti, kjer je bil tudi huje ranjen. Kaže, da je bil pogumen, saj je dobil tudi dve odlikovanji. Iz te dobe je nastalo njegovo literarno delo »Zbogom orožje«, ki je izšlo leta 1929 in pred nekaj leti služilo kot osnova za istoimenski film.

Ob koncu vojne se je vrnil domov, toda le za dve leti, kajti oboroženi spor med Grčijo in Turčijo ga je spet zvalil. Prišel je na bojišče kot poročevalec.

Pozneje je nekaj časa živel v Parizu, kjer je sodeloval s skupino ameriških pisateljev, ki so se organizirali v Parizu.

Takoj za to dobo je Hemingway doživel svoj večji literarni uspeh s delom »Fiesta«. Bilo je to leta 1928. Istega leta je objavil še »Pomladenske hudournike« in se že slaven vrnil v ZDA, kjer se je nastanil na Floridi. To dobo je Hemingway preživel deloma na Floridi, ali na morju, kajti Hemingway je bil strasten lovec, strasten ribič in tretja njegova zabava so bile bikoborbe. Iz te dobe izhajajo naslednja njegova dela: »Imeti in ne imeti«, »Zmagovalci ne dobijo ničesar« in »Sneg na Kilimandžaru«. Sledeče delo je tudi bilo posneto na filmski trak.

In s tem smo se približali španski državljanski vojni. Hemingway je vzljubil Španijo, kajti mnogo mesecev in tudi let je preživel v Španiji. In ko je v Španiji izbruhnila državljanska vojna, Hemingway ni hotel ostati ob strani. Opredelil se je, kar je povsem razumljivo, za republikansko Španijo. Ze bogat zaradi svojih literarnih uspehov je s svojimi sredstvi nabavil material za republikansko vojsko, predvsem avtomobile Rdečega križa in sanitetni material. Tudi sam je prišel na fronto in se boril na strani republikanske vojske v obrambi Madrida. Kot vsak večji

dogodek, je tudi ta rodil literarno delo. Gro za Hemingwayve verjetno najboljšo delo »Komu zvone zvonovi«, ki ga je Hemingway objavil 1940 v ZDA.

Druga svetovna vojna je Hemingwaya zanjela v nekakšni neaktivni dobi. Toda z izbruhom sovražnosti se je Hemingway spet prebudi in se najprej angažiral doma, leta 1942 pa je bil že na Angleškem, najprej kot dopisnik ameriške revije »Colliers«, nato pa tudi kot poročevalac — vojak. Zanimiva je ta doba Hemingwayevega življenja. Z zavestnimi letali je kot dopisnik večkrat preletel Nemčijo, leta 1944 v Junju pa je bil med prvimi zavezniškimi vojniki od otvoritvi druge fronte. Tu je prav na svoj način ubral svojo pot. S francoskimi borci osvobodilnega gibanja je prešel na še neosvojenem ozemlju in s prvimi vojniki prišel v Pariz, pa čeprav bi tega ne smel storiti, saj je bil dopisnik in ne vojak. Toda Hemingway je vedno iskal »zanimivosti«, pa čeprav so bile povezane z nevarnostjo.

Po končani vojni se je Hemingway nastanil na Kubi, toda ni stalno živel na Kubi, pač pa veliko potoval. Bil je pogosto v Franciji, še večkrat pa v Španiji in tudi Italiji. Leta 1952 je po nekoliko daljšem zatíšču izšlo njegovo veliko delo »Starec in morje«, ki je bilo takoj prevedeno v vrsto jezikov in zaradi katerega je Hemingway dobil najvišje odlikovanje. Tudi to je doživel svojo filmsko izjavo.

Hemingway se je poročil štirikrat. Doživel je mnogo burnih dogodkov, tako na frontah, ki se jih je udeleževal, kot tudi v mirnodobnem življenju. Morda najbolj buren dogodek je bil oni, ki se mu je pripetil 1934. leta v Afriki. Treščil je bil namreč s svojim letalom sredi džungle, in ko so ga iskali in tudi našli z drugimi letali, se je ponasrečilo tudi reševalno letalo, na katerega je bil sedel. Toda vse te nevarnosti je Hemingway brez hujskih posledic preživel. Banalna nesreča pa mu je vzela življenje pri komaj 63 letih. (Po Primorskem dnevniku)

Na Nizozemskem plavajo ladje nad avtomobili

V desetih letih bo imela Nizozemska najpopolnejšo mrežo avtomobilskih cest v Evropi. Ze zdaj je ta država s 382 km cest

Pranje na tekočem traku

V Londonu so predelki teden odprli prvo avtomatizirano pralnico za avtomobile, ki v eni uri opere 250 avtomobilov. Naprave za to velikansko pralnico so stale 25 tisoč funtov (okrog 52,5 milijonov dinarjev). Sirokovnjaki so izračunali, da morajo v pralnici mesečno oprati nad 8000 avtomobilov, če hočejo, da se bo pralnica v gospodarskem pogledu splačala.

Japonsko glavno mesto ima velik prirastek

Glavno mesto Tokio na Japonskem je že preseglo število 10 milijonov prebivalcev. Prvega maja tega leta je imelo to mesto namrečno 9.837.818 prebivalcev. V mesecu aprilu se je narodilo v japonskem glavnem mestu 80.184 mladih meščanov, kar pomeni, da se je vsake pol minute narodil en otrok.

na drugem mestu, seveda po kilometrični cesti, ima pa že 210 km cest, ki jih bo mogoče z majhnimi sredstvi prourediti v avtostrade. Najznačilnejše za nizozemske ceste je, da mnoge vodijo pod morsk gladino in prečkajo kanale pod njimi. Mnogo tehničnih težav so morali prebroditi graditelji teh cest, čakajo jih pa tudi še mnoge. Zato pa bodo nizozemske ceste tudi najvarnejše v Evropi, ker tečejo po ravnini in pod zemljo ter so pretežno tudi popolnoma ravne.

Sreča v nesreči

Pred kratkim se je zgodila v zgodovinski letalstva nevsakdanja nesreča. Ta nesreča je v letalskem prometu nad Atlantskim oceanom zares enkratna. Veliko potniško letalo DC-7 je letelo na progi New York — Amsterdam. Let je do bližine škotske obale potekal kot običajno. Toda v trenutku se je vnela os stirimotornega letala. Plamen je zajel motor. Strašna tragedija je bila že na pragu. Goreči motor se je odtrgal od trupa letala in padel v morje. S priletnostjo letalcev se je letalo spustilo z 81 potniki na najbližje letališče na Škotskem.

20 LET REVOLUCIJE

JOZE STOK — KOROTAN

Skozi obroč na Kozjansko

(nadaljevanje)

Dne 22. februarja smo potrkali pri Lorbarju na Kalu. Gospodarja smo kaj hitro prepričali, da nam je dovolil ostati v hiši čez dan. Toda kaj, ko pa je nosila hlače žena! Mož se je moral stisniti na zapeček, ona pa nas je gonila ven. Nič ji ni bilo mar, da je bil zunaj velik sneg in hud mraz. Prepričevali smo jo na vse mlate viže, a zaman.

»Ne boste tu! Jaz sem gospodar in nihče se nima vtikati v mojo hišo. Pojdite, kamor hočete, podnevi vas ne sprejemem pod streho!« je trdovratno vztrajala.

»Če ste vi toliko s hudičem, pa smo tudi mi toliko, da brez vašega dovoljenja ostanemo v hiši!« ji je odgovoril naš vodja.

Kaj sedaj? Domači nam ne bodo kuhali. Zato se je odpravil v kuhinjo Janez in zakuril v peči, dva tovariša pa sta odhitela k Mamici, kjer smo imeli skrita živila, ki smo jih bili zasegli v vaški trgovini v Brnici pri Hraščniku. Drugi smo sedeli v hiši za mizo in se pogovarjali. Toda gospodinja z nami sploh ni hotela govoriti.

Hej, kaj nam je Janez pripravil za kosilo! Takšne ocvrtke, ki morajo biti na pustni torek na mizi, pa svinjsko krako, ki smo jo prinesli s Turja. In vsi smo jedli kot ena družina...

Proti večeru se je znašel v naši hiši neki vaščan. Povedal je, da po Kalu hodijo Nemci in stikajo po hišah za partizani.

»Gremo nadnje!« je zaklical Antonesko. Toda žal, še preden smo jih izločili, so jo že odkurili v dolino.

Zvečer smo se razšli po trojčkah. Trije smo bili z Jurjem v Rečici. Zglasili smo se pri kmetu Nemcu. Gospodarja smo posvarili, naj se njegova starejša hčerka Justa odpove naklonjenosti komandirju verkošev v Hudi jami Francu Hauberju in naj mu nihče več ne pošreže. Njena sestra Marica, ki je sovražila Nemce in Hitlerizem in je bila predana našemu gibanju, pa je zaigrala na harmoniko...

Naslednji večer pa je s terenskimi kurirji prišel k nam za obveščevalca Ciril Remic-Borut. Zdal je bil sestav varnostno obveščevalne službe za Revirje popoln.

Ena izmed naših nalog je bila tudi mobilizacija moških. To pa ni bila vselej lahka stvar! Včasih smo se morali v ta namen poslužiti tudi zvijače, da smo preslepili Nemce.

Naj vam povem samo en značilen primer.

V petek, 25. februarja, smo zvedeli, da bi šel rad neki fant s Cebin k partizanom. Drugi večer sta odšla Janez in Mali tja, da bi ga mobilizirala v našo patruljo.

Ko sta prišla k Rotvarju, so ju domači prosili, naj bi sina namočeno ugrabili, da bi bili tako varni pred represalijami Nemcev. Vella! Odšla sta v Kotredž in čakala v gozdu. Zjutraj je prišel mladenič k Fortaju »na dva deci«. Nenadoma sta vdrila v gostilno Janez in Mali z naperjenima puškama in odgnala fanta v gozd. Vsi ljudje v vasi so to videli. Za ovinkom sta zgolj za krinko oddala vsak po en strel. Tako je bil fant mobiliziran in je dobil partizansko ime Džoni.

Tisto nedeljo zvečer smo domovali na Sv. Planini pri Goljufu. Ko smo zjutraj prišli z jark, ki smo jih bili vzpostavili, smo kar na tešče znašli prepevati. Posebno razigran je bil Janez. Od njegove najljubše pesmi, ki smo jo, prekrpojeno, peli po napetu pesmi »Zlati časi«, sta mi ostala najbolj v spominu naslednja dva verza:

»Bombe bodo ropotale, nam krvavo pot kazale...«

Zal, da ne morem tu zapisati melodije te pesmi, ki je tako lepa in ganljiva, da se je marsikomu orosilo oko, ko jo je poslušal. Da, partizani, preprosti fantje, so bili tudi dobri pevci. Pesmi so jim vrele iz srca, zato ni čudno, da so jih ljudje tako radi poslušali.

Proti poldnevju so mi začeli tovariši pripovedovati svoje dogodivljaje. Najbolj se mi je vtisnil v spomin tragičen dogodek iz leta 1942, o katerem nam je Janez Boršek, doma iz Toplice pri Zagorju, pripovedoval naslednje:

Sredi februarja so z dolge in napore poti prišli na Sv. Planino k Prašnikarju štirje partizani, premraženi, lačni in mokri. Domači so jih na videz vljudno sprejeli in pogostili. V hiši so ostali do svita, da so se poseušili, nato pa so odšli v hlev, kamor naj bi jim domači prinesli hrano.

Sin Franko je že zjutraj odšel z doma, ne da bi partizani za to vedeli. Šel je v Trbovlje in izdal partizane Nemcem. Za vsak primer jih je šel prijaviti v Zagorje še njegov brat Janko. Izdajstvo je bilo torej načrtno!

Partizani so nekaj slutili in so hoteli oditi. Gospodinja pa jih je na vse mogoče načine zadrževala. Dejala je, da bo kosilo kmalu kuhano in da bi jo bilo, pa so dva moka in nočejo goriti. Tako jih je zadrževala, kot so se v družini dogovorili.

Medtem pa je izdajalec Franko, preoblečen v nemško uniformo, že vodil Nemce na svoj dom. Pa tudi iz Zagorja je rnila skupina Nemcev, ki jih je vodil neki Wachtmeister, proti Prašnikarjevi domačiji.

Ina Rittler:

Njena usoda

»Tako kot ste se danes proti mladi tužki ponazili vi, se mi je vedno zdela, da mora biti vedenje plemiča — je pikro dejal stari gospod mlademu baronu. — In še hvala za vaš poisk! Mislim, da mi ne boste zamerili, če ga imam za danes dovolj in se mi ne ljubi, da bi nauke še poslušal.«

Okrajni načelnik se je porogljivo priklonil mlademu gospodu in odšel iz gostilnice, ne da bi mu še poprej odgovoril.

Rüdiger je odpravljal gledal za odhajajočim okrajnim načelnikom. Časo z grogom, ki jo je držal v roki, je tako močno stisnil, da se je posoda zdrobila in je pljaskala stekla po mizi. Mladega barona je postalo sram, da se je tako neotesano vedel proti mladi dami in jo s tem užalil.

»Tako se ravnanje ne sme vedti nikoli!« ga je poučil okrajni načelnik. In prav je imel.

18.

Mesece so pretekli, da je stari baron Adrian Hülsen vrtel nekoliko preložen izgubo, ki ga je zadela s smrtjo njegove žene.

Službenec se mu je vedno plašno umikala, kadar je z osivolimi lasmi in razoranim obrazom s počasnimi koraki prišel na grajsko dvorčico.

Spomnila je stari mož s prebujajočo naravo spel oživel. V njegove usode oči je prišlo spet življenje, toda pogled starega barona je bil tako mračen in grozeč, da je ljudem zastajala kri po žilah.

Vsi so vztrpetali, ko so nekega dne spet prvi-

krat zaslišali njegov rohneč glas. Nahrulil je namreč bivšo hišno umrle gospe zaradi neke malenkosti, ki jo je zagrešila.

Vsa v solzah se je Rezikata zatekla k kuharici v kuhinjo, da jo je vsaj deloma potolažila. »Stran bom šla,« je dejala mlado dekle.

Rezikata je trepetala po celem telesu od užaljenosti, tako da je kuharica Mica že obupala, da bi jo pregovorila, naj še ostane v službi. »Nečem ostati več tukaj,« je jokala dekle. »Odkar je gospa umrla... ne, tu je sedaj preveč žalostno in dolgočasno. Saj se človek ne upa več smejati.«

Kuharica je zamišljeno priklimala. Sedaj je v hiši večkrat res tako kot na pokopališču. Tudi ona je vztrajala v službi samo iz ljubezni in zvestobe do umrle gospe, ki je znala tako odlično voditi celo hišo.

Razumela je, da mlado dekle, veselo dekle, kot je bila Rezikata, ne more vzdržati na puščobnem gradu. Tudi pri ostali služinčadi je bilo opaziti, da povsod manjka pomirjive besede gospe Felicije.

Rezikata se je vrnila v svojo izbo, da pospravi svoje reči in odide. Kuharica Mica je pravkar sklenila delo v kuhinji, ko se je nenkrat zdrnila. Nagrabila je čelo, odprla vrata in pogledala na dolgi hodnik.

Danes je bil na gradu hrop, kakor da bi spustili vzrta z verige. Stari pokrovnik je razsajal in se držal. Ni vedela zakaj, sicer pa je bilo to postranskega pomena.

Neka vrata so zaropotala in počila, ko jih je stari baron zaloputnil za seboj tako močno, kot bi kdo ustrelil s topom. Kuharica je videla mladega fanta iz hleva, kako tuleče beži iz hiše.

Kmalu nato se je pojavila velika postava starega pokrovnika na hodniku, ki je togošče klatal z rokami in vplil. Mladi fanti je bežal pred njim, kar so ga nože nese. Bil je sin nekega kongskega hlapca.

Rüdiger je vzdignil glavo, ko se je oče spet vrnil

v delovno sobo in ves togoten sedel v usnjen naslanjač.

»Ljudem je treba pokazati, kdo je gospodar v hiši!« je rohnol stari. »Najprej Rezikata, ta neumnica goska, sedaj pa ta paglavca Gustav. Bom že pokazal tej svojaki, kaj je red. Ubogati morajo vsi!«

Oči mladega barona so se zresnile. Komaj da je še spoznal svojega očeta. Njegov naguban, razoren obraz je bil ves rdeč in v rhu tega nezdrave barve, roke pa, ki jih je stiskal v pesti, so se mu tresle.

»Ne smoš se tako razburjati,« ga je skušal pomiriti sin.

Pokrovnik je pa tedaj planil pokonci in se začel znašati še nad mladim baronom. Stari mož je bil ves iz sebe. Smrt njegove žene in osamelost sta ga popolnoma uničili.

Pokrovniku je bil nujno potreben neki ventil, da bi si dal duška nad vso nesrečo, ki ga je zadela, toda ljudje na gradu niso bili voljni, da bi mirno prenašali njegovo divje izbruhe. Le Rüdiger ga je razumel in molčal.

Tudi njemu je bila posestjo požodna pri duši kot očetu. Tudi njega je večkrat zgrabil, da bi vse zdrobil in razbil, toda premagal se je. Odkar ni bilo več matere, je bila hiša tako puša in pragna. Manjvala je toplota, ki jo lahko izžareva samo ljubeča ženska duša.

Ko je oče razsajal in se naprej tolkel s pestjo po mizi, je Rüdiger razmišljal, da bi se končno le oženil.

Rena pl. Meybohm je bila prijetno dekle, ki bi se prav rada poročila z njim.

Prejšnje čase se mu je misel, da bi se oženil z njo, zdela čisto sama od sebe razumljiva. Sedaj pa mu je samo še njegov razum veleval, da jo vpraša, če bi se hotela z njim poročiti.

Zvijlenje v treh praznih prostorih ni bilo več življenja — toda ali bi postalo drugače, če bi Rena prišla na grad? Srečo mu ni prav nič hitrejša utripala, če se je spomnil na dekle s kostanjevinimi lasmi in vnelimi očmi. Rena mu je bila vedno prijeten tovariš, s katerim je lahko kradel konje, toda...

Ni si bil na jasnem, kaj ga odvrta, da bi jo vzel za ženo. Ko je njegov oče spet odšel iz sobe, Rüdiger tega v svoji zamišljenosti skoraj ni opazil.

Mladi mož je vstal in stopil k oknu. Drevena so mu zapirala pogled tja proti zahodu, kjer so delali sedaj tuji. Sedaj bodo kmalu že sklenili tretjo hišo, kakor je slišal pripovedovati od drugih, sam pa ni napravil več koraka k njim.

Lahna redica je polna njegov obraz, ko se je spomnil, kaj mu je poznali okrajni načelnik odvil v vaški gostilnici. Da, res se je moral sramovati, kako se je tistega dne vedel proti mladi tužki. Ni pa imel poguma, da bi storil da nje in jo prošil, naj mu odpusti njegovo neotesano vedenje.

Sveveda je ni dolž, da je morda ona kriva smrti njegove matere, kot je to delala večina domaćinov. Misli je trenetneje in vedel, da se je vse budo, kar je posebno zadelo očeta in njega, zgodilo le po nekem usodnem naključju. Vendar se je v njem nekaj upiralo, da bi se spet srečal s Silko. Razum tega ga je še spodbil in mu preprečevala poiti.

Niti ni marala, da bi jo še kdaj pozdravil...

Neko vplije na dvorčico ga je vzdrnilo iz njegove zamišljenosti.

»Kaj danes res ne bo več nebanega miru v hiši?« je dejal sam pri sebi in stopil k drugemu oknu. Njegov oče je stal na dvorčici v bližini velikega skednja, okrog njega so pa stali moški in ženske, ki so delali na grajskem posestvu. Divje so odietali vsi z rokami in se preselili s starih baronov.

Rüdiger je odprl okno, da bi razumel, kaj pravzaprav gre. Ujel je besede Thea Hansena, groveka, ki drugič ni nikdar odprl ust, kako je razbrusil njegovemu očetu v obraz: »Se danes grem proč, gospod pokrovnik!«

»Moj bog, to se vendar ne sme zgoditi!« si je dejal mladi mož ves vznemirjen. Zakaj se oče ne more krotiti? Saj mora vendar vedeti, da počivajo ljudi krvavo potrebuje.

»Zaradi mene lahko vsi poberte svoja kopila in gresite!« je rjul stari. »Nikogar ne potrebujem kar izginite mi vsi...« (Dolge prihodnjak)